

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 6. — Telefon št. 4122, 4123,
4124, 4125, 4126
Inseratni oddelak: Ljubljana, Seles-
burgova ul. 4. — Tel. 4392, 4402.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocanova ulica št.
2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti: Ljubljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izšla vsak dan, razen ponedeljka.
Narodna značka mesečno Din 25.—
Za tiskarstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 6. Telefon
4122, 4123, 4124, 4125, 4126. Maribor,
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Ob otvoritvi petega Mariborskega tedna

Danes v Mariboru petič odpirajo »Mariborski teden«. Ta ustanova ni morda produkt nečesa umetno narejene ali improvizirane. Uspehi dosedanjih štirih »Mariborskih tednov« so mogli vsakogar, tudi če je stal nekoliko bolj ob strani, prepričati, da segajo korenine te iniciative v področje življenjskih in organizacijskih potreb Maribora ter njegovega zaledja. Iz dveh komponent njegovega zaledja. Iz dveh komponent je vzniknil »Mariborski teden«: kot posledica nekaterih peripetij, ki jih je Maribor doživel v povojnih letih, in kot rezultat dobre volje, prikazati življenjsko jedro in splošno nacionalno tvornost našega obmejnega ozemlja.

Peripetije, ki sta jih Maribor in z njim vse njegovo obmejno zaledje doživljala v povojnih letih, so obmejni pokrajini globoko sekaile v življenjsko tkivo. Bogle kaj bi bilo danes z Mariborom, ako bi ne bilo na primer razmeroma ugodnih prilik v gospodarsko-socialnem prerezu, ki jih prinaša konjunktura procvitajoče tekstilne industrije. Iz Maribora je morala kontrola dohodkov in z njo lepo število rodbin, katerih odhod je v gospodarskem življenju Maribora in okolice zastopil precejšnje vrzeli. Ugasnile so vse one razvojne možnosti, ki si jih je obetala Maribor kot svojočasni sedež velike županije in samoupravnega oblastnega odbora.

V tedanjih prognozah in računih so se napravile mnoge investicije, ki so marsikomu po ugaslih možnostih mesto blagoslova prinesle nesrečo in gnetlo propast. Tudi ukinitve finančnega ravnanjstva je imela precej občutne odmeve v utripih mariborskega življenja.

Maribor je vedno znova in znova klical po pomoči in kompenzacijah, ki pa niso prišle. V tem pesimizmu se je vedno krepkeje čutila potreba po emanaciji vseh tvornih sil obmejnega ozemlja in je zorela misel, kako prepričati svet, da ne tlačijo Maribora in njegovega zaledja sence v meščanskem blagopodčutju ugaslih energij, spodrežanih stremeljenj navzgor in poteptanih razvojnih možnosti, ampak da bi je v njem pulz zdravega, krepkega in sočnega življenja, ki živahno polje v ožljah naše obravske prestonice. V teh obeh komponentah, od katerih je prva kruto realna, druga pa psihološka, je bil zametek »Mariborskega tedna«.

Ze ob dosedanjih »Mariborskih tednih« sta se s precejšnjo posrečenostjo odražali na vseh njegovih prireditvah struktura in značilnost mariborskega in sploh obmejnega življenja. Nekam čudovito slikovito so bili simboli teh življenjskih utripov, kjer se neizgovorno klopote naših vinogradov srečuje z visokimi dimniki krepko razvite industrije. Odlike slovenskega Merana se dopolnjujejo z važnostjo, ki si jo je priboril Maribor v gospodarskem življenju Jugoslavije kot jugoslovanski Manchester. Prav ta pestrost obeležja, v katerem se izživljata mariborsko in obmejno življenje, daje prireditvam »Mariborskega tedna« posebno svojske konture. Maribor ni mogel seveda dosedaj formirati teh emanacij svoje tvornosti do one stopnje in popolnosti, s katero se na primer lahko ponašajo slične prireditve v močnih gospodarskih in povsem drugače dimenzioniranih sredinah ter že v desetletja idočih tradicijah. Je pa v prireditvah »Mariborskega tedna« toliko iskrene naravnosti in toliko izkazov najboljše volje, da je spopolnjevanje v organizaciji in kakovosti danes očitno podana postavka.

Tudi letošnji »Mariborski teden« doprinaša zgovorne dokaze marljive tvornosti. Močni polet tekstilne industrije se bo razodeval v razširjeni in spopolnjeni razstavi proizvodov mariborske industrije, ki daje Mariboru upravičen sloves lepo uspevajočega in razvijajočega se industrijskega centra, saj daje ta industrija zasluzka in kruha skoraj dvem tretjinam vseh delavcev in delavk, ki so zaposleni v mariborskih tovarnah vseh panog.

Poseben pomen pa bo zadobil tudi oni oddelak, kjer se bodo javljali sledovi pridnih in ustvarjajočih rok našega obmejnega obrtništva, ki je letos energično stopilo v krog tvorcev in organizatorjev te ustanove. Mariborski obrtnil upravičeno slovi po svoji solidnosti in odlični strokovni kvalifikaciji, saj je bila na vročih obmejnih tleh predvojnega in medvojne dobe konkurenca tako huda, da si je slovenski obrtnik, enako kakor trgovec, moral ohraniti obstanek in se z uspehom prebiti skozi življenje proti protežiranemu nemškemu in nemško usmerjenemu konkurentu samo s prvotno strokovno usposobljenostjo ter pesteno in solidno potrebo. Letošnje prireditve »Mariborskega tedna« pa bodo tudi v znamenju socialnega poudarka, saj bo posebna razstava socialnega skrbstva prikazala razvoj socialnih ustanov in napredek socialnega skrbstva, ki je spričo izrazito industrijskega značaja Maribora eminentne važnosti.

Ti trije poudarki, industrijski, obrtno-trgovski in socialni, bodo posebno svetle točke v nizu cele vrste drugih razstav

PREDSEDNIK ŽIVKOVIĆ O NALOGAH IN CILJIH JNS

Seja izvršnega odbora Jugoslovenske nacionalne stranke — Nastopni govor novega strankinega predsednika

Beograd, 31. julija, p. Na strankinem kongresu pred mesecem dni izvoljeni izvršni odbor Jugoslovenske nacionalne stranke je imel danes svojo prvo redno sejo. Za sejo je vladalo v politični javnosti veliko zanimanje zlasti tudi zaradi tega, ker ji je prvi predsedoval novi strankin predsednik g. Peter Živković in je bilo napovedano, da bo imel ob tej priliki kratek govor načelnega značaja. Pred prostori stranke tajništva na Kralja Milana ulici so se zbrali davi že ob 9. uri številni novinarji in fotoreporterji, čeprav je bila seja napovedana šele za 10. uro. Novinarji so ustavljali prihajajoče člane izvršnega odbora in jih obpisali z raznimi vprašanji. Ko je prišel predsednik Živković, jim je smele se rekel, naj vendar počakajo, kaj bo skle-

nil izvršni odbor, ker jim bo lahko šele potem kaj povedal.

Predsednik Živković je sejo otvoril ob 10. ur. Konstatiral, da so navzgor vsi člani izvršnega odbora razen štirih, ki so se opravičili: Kosta Tindoljević, Karlo Kovacević, predsednik senata dr. Ljubomir Tomašić in častni predsednik stranke Nikola Uzunović, ki se zdravi v Soko Banji. G. Uzunović je v svojem pisanju še posebej poudaril, da se v vsem strinja že vnaprej s sklepi izvršnega odbora, ker mu je dnevni red že znan, saj so ga v podrobnosti obravnavali v Soko Banji na konferenci, ki so se je poleg njega udeležili predsednik Živković podpredsednik Banjanin in glavni tajnik dr. Kramer.

Govor novega predsednika

Pred prehodom na dnevni red je imel novi predsednik stranke Peter Živković kratek govor. Izjavil je med drugim:

Predvsem želim, da se tudi s tega mesta zahvalim vam, in vsem udeležencem kongresa za zaupanje in čast, ki ste mi ju izkazali z izvolitvijo za predsednika. Iz vseh krajev naše države, od ogromnega števila naših organizacij in posameznih prijateljev, sem prejel nešteto čestitk, ki so mi dragocen dokaz simpatij širokih nacionalnih vrst in le nova pobuda za moje delo. Ko sem sprejel predsedniški položaj v naši stranki, se dobro zavedam tako svoje odgovornosti kakor tudi delikatnih dolžnosti, ki sem jih prevzel. Toda drugače nisem mogel postopati, ker je bila to enodušna želja vseh delegatov na kongresu.

Po spremembi pravil naše stranke, ki je bila izvršena na kongresu, imamo izvršni odbor kot sestavni del vodstva naše stranke, in jaz mnogo polagam na vaše vsestransko sodelovanje v tem odboru. Trdno se naadam, da bomo mogli s prijateljskim, lojalnim in solidarnim sodelovanjem mnogo koristiti jugoslovanski stvari, ki ji moramo služiti z vsemi svojimi silami. Gospodje, prevzeli smo veliko odgovornost in oddolžiti se moremo zaupanju in z udanostjo ideji in z najintenzivnejšim delom. Zato vas prosim za vašo vsestransko pomoč. Kar se mene samega tiče, vam bom zvest in aktiven sodelavec.

Zahvala Nikoli Uzunoviću

Dovolite mi, da v tem trenutku, ko tudi formalno prevzamam predsedstvo, izrazim svoje spoštovanje in hvaležnost našemu častnemu predsedniku g. Nikoli Uzunoviću. Kongres stranke je izpolnil napram njemu svojo dolžnost, ko mu je na podlagi posebnih odredbe v statutih podelil častno predsedstvo in ko je v statutih tudi določil zanj stalno mesto v našem izvršnem odboru in častno mesto v vseh naših organizacijah in odborih. V svojem in gotovo tudi v vašem imenu prosim g. častnega predsednika, da tudi v bodoče podpre stranko s svojimi velikimi državnimi izkustvi in s svojo veliko avtoriteto.

Misija JNS

Narod in država sta danes v zelo težkih razmerah. Nihče onih, ki verujejo v odrešitost jugoslovenske misli, nimajo danes pravice, ostati ob strani. JNS je bila ustanovljena, da med narodom in državo izvaja program na osnovi manifesta našega velika kralja, ki je hotel na trdnem temelju državnega in narodnega edinstva rešiti naše notranje politične, gospodarske in socialne probleme v duhu ene enakopravnosti Srbov, Hrvatov in Slovencev in one solidarnosti vseh slojev naroda, ki so edina garancija, da bo naša Jugoslavija domovina zadovoljnega in velikega naroda, sposobnega za kulturni in socialni napredek.

In prireditve iz vseh ostalih področij splošnega gospodarskega, kulturnega in nacionalnega življenja Maribora in obmejnega zaledja. Zeleti je le, da bi v bodoče še krepkeje stopilo v ospredje tudi kulturno življenje naše obravske prestonice, ki potrebuje pri taki reviji tvornosti in življenjskosti nedvomno kar največje pozornosti. Menda so v ozadju finančne težkoče, ki jih pa bo tudi treba premagati.

V letih pesimizma se je porajala in porajala misel »Mariborskega tedna«. Je to eden od redkih poskusov, ki se je v vsakem pogledu prav dobro obnesel. Z njim je Maribor prešel iz pesimizma v optimizem, s katerim sedaj spremlja razvoj in uspehe »Mariborskega tedna« kot odraz svojega dela in življenja. Iz nujne življenjske potrebe je zrasla hvalevredna in za naše obmejno ozemlje izredno koristna zamisel, katere uspehi so dali prav onim, ki so s požrtvovalnostjo in nesebičnostjo navzle najrazličnejšim pesimističnim prišepetavanjem zavihali rokave ter s sposobnostjo in spretnostjo zajamčili Mariboru nekaj, kar mu prinaša sloves tudi preko mej Jugoslavije, ob enem pa mestu in okolici tudi velike realne koristi.

in dovolj močnega, da si ohrani svojo svobodo in neodvisnost.

JNS je bila ustanovljena z devizo »Jugosloveni v zbor!« Postala je najljubša nosilnica te velike misli. Njene vrste moramo učvrstiti in ojačiti in vse svoje organizirane sile moramo posvetiti lojalnemu in nesebičnemu sodelovanju z vsemi iskrenimi rodeljubi, da bo naša draga domovina mogla iziti iz težkih izkušenj današnjih dni in ostvariti oporoke velikega kralja Zedinitelja.

Hrvatsko vprašanje

Naš kongres je z referati, ki so bili podani na njem, vidno dokazal, koliko razu-

Nemčija skuša izolirati Sovjetsko Rusijo

Francija in ČSR naj se odrečeta zvezi z Rusijo, potem bo Nemčija sklenila novo lokarno pogodbo

Berlin, 31. julija, o. Glede na priprave za jesensko konferenco lokarnskih držav se je izvedelo, da bo Nemčija zahtevala, da se Francija odpove ruskemu zavezništvu enako, kakor se je Anglija odpovedala sredozemskim sporazumom. Tudi Češkoslovaška mora odpovedati pakt, ki ga je sklenila z Rusijo o vzajemni pomoči. Rusija naj bi se tako popolnoma izključila iz evropske politike. Poučeni krogi zatrjujejo, da bo nemška vlada že prihodnji teden stavila francoski preko Londona naslednji dve vprašanji: 1. Ali francoska vlada pristane na to, da na jesenski konferenci ne bo razpravljalo o kršitvah mednarodnih paktov, ki jih je izvršila Nemčija. 2. Ali je v primeru sklenitve novega lokarnskega pakta pripravljena odreči se svojim pogodbam z Rusijo.

Nemčija in Italija sprejeli vabilo na lokarno konferenco

Berlin, 31. julija b. Zunanji minister Neurath je danes službeno obvestil poslanike

Odmevi hitlerjevskih demonstracij na Dunaju

Sporazum z Nemčijo je namesto pomirjenja prinesel nove napetosti — Oster kancelarjev govor

Dunaj, 31. julija, r. Dogodki ob prenosu olimpijskega plamena skozi Avstrijo so zopet jasno pokazali, da je bil dunajski sporazum sklenjen iz zunanjepolitičnih razlogov brez potrebne notranjopolitične pravice. Zaradi tega ga tolmajo sedaj vsak po svoje. Posledica so vedno češči spopadi in tako je postal dunajski sporazum namesto izhodišča pomirjenja ognjišče novih napetosti v Avstriji. Dočim v Nemčiji prikazujejo dunajske dogodke kot akcijo markštev, je avstrijska vlada vsa svojo reakcijo na te dogodke naperila proti narodnim socialistom.

Pozornost je zbudil govor, ki ga je imel včeraj kancelar dr. Schuschnigg v Celovcu na kongresu »Fax Romana«. V govoru je med drugim dejal: »Kakor smo si sicer na jasnem, da je naša dolžnost storiti vse, da se normalizirajo naši odnosi do velike nemške države, tako je za nas tudi samo ob sebi razumljivo, da moramo koncentrirati vse naše notranje sile, da zatremo sovražnika v notranjosti. Smatram za potrebno popolnoma jasno in odločno izjaviti, da je narodni socializem v okviru avstrijskih državnih meja avstrijska notranja zadeva. Tu pa je vsak kompromis z narodnim socializmom izključen. To ugotoviti in v vsem poudarkom naglašati smatram za potrebno v trenutku, ko skuša narodni socializem v Avstriji zopet rovariti proti nam.«

V zvezi z izgledi na Dunaju je bila 156 narodnim socialistom preklicana amnestija ter so jih v teku današnjega dne zopet položili nazaj v zapore. Zaradi izgredev na

mevanja je v vrstah naše stranke za realno ureditev naših nacionalnih vprašanj. Na tej poti bomo vztrajali. Propovedovali bomo in praktično izvajali ideje bratkega in sporazumnega urejanja naših aktualnih nacionalnih problemov.

Naglasiti hočem, da želimo tudi rešitev hrvaškega vprašanja na najbolj pravičen način. Pri tem hočemo postaviti le eno mejo, od katere ne bomo odstopili: narod lahko v svoji državi eksistira in napreduje le v edinstvu.

Podrobno izdelani delovni program

Gospodje, mislim, da je zdrava zamisel, da se mora stališče naše stranke opredeliti do podrobnosti glede vsakega posameznega vprašanja in da je treba tako nadaljevati delo, ki se je na našem kongresu pričelo. Poleg hrvaškega vprašanja imamo tudi velik socialni problem: razdolžitve našega kmeta. pa tudi veliko moralno vprašanje: organizirano borbo proti korupciji. V današnjem času splošne zmešnjave in neiskrenosti bo naš ponos, če se bo JNS pojavila pred narodom z izdelanim jasnim in kar je glavno, izvedljivim delovnim programom, ki bo dokazal, da naša jugoslovenska misel ni v nasprotju niti z enim upravičenim interesom niti enega dela našega naroda in niti ene pokrajine v naši državi, nego da ima naša stranka nasprotno moč in sposobnost ustvariti končno nacionalno harmonijo.

Zakonitost in demokracija

Mi globoko verujemo v življenjske ideje našega naroda. Zato bomo tudi v današnjih težkih razmerah propovedniki nacionalnega optimizma. Zato bomo sprejeli borbo z vsemi razdaljnimi elementi in jo bomo vodili v mejah zakona, zvesto spoštujoč zakonitost in avtoriteto. Mi smo iskreni demokrati. To smo dokazali tudi pri organizaciji vodstva naše stranke. Jugoslovenska demokracija mora služiti državi. Zahtevamo politične svobode, s katerimi bomo končno še enkrat dokazali, da so vse zdravne in zavedne sile našega naroda pod jugoslovensko zastavo.

Kot vojak sem bil navajen, da na svojem mestu zvesto vršim svojo službo. Gospodje, jaz vas prosim, da sprejmete na znanje mojo besedo, da bom tudi na tem mestu vršil svojo dolžnost s popolno udanostjo in z odločnostjo, da storim v sodelovanju z vami vse za zmago naše misli. Naše delo mora zadovoljiti vse nade in želje naroda, izražene po delegatih na kongresu. Biti mora v korist kralju in narodu.

Predsednikov govor je napravil na vse prisotne globok vtis in je bil sprejet s oglasnim viharom odobravanja. Nato je odbor prešel na dnevni red. Glavni tajnik dr. Kramer je poročal o aktualnih političnih zadevah ter o strankinih organizacijskih vprašanjih. Razvila se je živahna diskusija, naker je izvršni odbor referiral glavne točke soglasno vzel na znanje.

V snahu statuta so bili izvoljeni za blagajnika stranke Ilija Mihajlović, za člane strankinega finančnega odbora pa bivši ministri dr. Vasa Jovanović, Ignjat Stefanović in dr. Slavko Sečurov. Seja je bila zaključena ob 13. ure, nadaljevala pa se bo jutri ob 9.

Ko so odhajajoče člane izvršnega odbora novinarji zopet obpisali z vprašanji, so od vseh slišali izjave zadovoljenja nad popolno harmonijo, ki vlada v vodstvu stranke, in nad aktivnostjo v političnem delu, o kateri prihajajo poročila iz vseh pokrajin države.

Novi člani Državnega sveta

Beograd, 31. julija, p. Za nove člane Državnega sveta so bili imenovani: sodnik upravnega sveta dr. Zarko Kovacević v Beogradu in Jovan Stefanović v Zagrebu, načelnik občega oddelka pri predsedstvu ministrskega sveta Miltivoje Nikolić in vpo-kojeni načelnik banke uprave Vladimir Hajduk Veljković.

Finančni minister Letica na Češkoslovaškem

Beograd, 31. julija, p. Finančni minister dr. Dušan Letica je s senci z brzoletkom preko Subotice odpotoval na Češkoslovaško. Namenil se je v Karlove Vary, kjer se bo nekaj tednov zdravil. Za njegovega zastopnika je imenovan minister za šume in rudnike Djura Janković.

Nova palača za narodno skupščino

Beograd, 31. julija, p. Novo poslopje narodne skupščine bo 1. oktobra že popolno, na dogovorjeno. Graditelji so o poslednjih delih podrobno informirali skupščinski odbor za gradnjo nove narodne skupščine. Ze prve dni meseca oktobra bodo prepeleli v novo poslopje iz sedenja skupščine arhive, knjižnico in vse ostale stvari. Ter tudi po- hištvo, kolikor ne bo novega.

Zopet napad na Adis Abebo

Adis Abeba, 31. julija, A.A. (DNB) Prej. Injo noč so se abesinski četniki pod po- vejšvom Avera Kase, sina rasa Kase, neopazno pritohtapili skozi italijanske straže okrog Adis Abebe. Odtod so posku- šali napasti Adis Abebo. Prišlo je do ogorčenega boja, med katerim je bil Avera Kasa hudo ranjen. Četniki so nato pobegnili, noseč s svojega hudo ranjenega poveljnika.

Eksplodizija stare granate pri Gorici

Milano, 31. julija, A.A. V bližini Gorice je pet oseb našlo dve granati kalibra 28, ki so bile tam že iz svetovne vojne. Ko so ljudje premikali granati sta eksplodirali in na mestu ubiti tri osebe, dve pa sta težko ranili.

Proces proti londonskemu atentatorju

London, 31. julija, A.A. (Reuter) Danes se je nadaljevala razprava proti Mac Mahonu, ki so ga aretirali zaradi dogodka pri izročitvi zastave gardnim polkom. Obtoženec je izjavil, da so ga leta 1933. aretirali zaradi žalitve in klevete in da je bil obojen na leto dni zapora. Višje sodišče je ugodilo njegovemu prizivu in razveljavilo obsodo, nakar so ga po večmesečnem zaporu izpustili. Nato se je obrnil na notranjega ministra in zahteval zakonito odškodnino za prežani zapor. Ker so prošnjo odbili, jo je nato poslal blagopokojnemu kralju Juriju V. V njej je obtožil dva policijska uradnika. Oblast pa je smatrala, da so te obtožbe proti uradnikom neutemeljene in ga je prišla, da je obtožbe, navedene v prošnji na kralja, preklcal

Predstavnika JUJ pri prosvetnem ministru

Beograd, 31. julija, p. Danes dopoldne sta bila pri prosvetnem ministru g. Stokoviću predsednik JUJ g. Ivan Dimnik in podpredsednik Todor Dimitrijević. Po ročala sta mu o pripetih za bližnji kongres učitelstva v Novem Sadu, ki se bo vrši 8. avgusta, pa tudi sploh o položaju našega učitelstva, o njegovih željah in potrebah.

ITALIJA OBOROŽUJE UPORNIKE

V francoskem Maroku je moralo zasilno pristati več italijanskih letal, ki so jih vodili italijanski oficirji ter so bila namenjena španskim upornikom

Pariz, 31. julija. r. Po poročilih »agenceje Havas« je sedaj nepobito dokazano, da Italija dobavlja upornikom letala, orožje in municijo. Že več dni so se širile vesti, da namerava Italija poslati v Marokko 20 bombnih letal. Zatrjevalo se je, da so letala že na poti. Te vesti so se sedaj potrdile.

Včeraj popoldne so opazili v francoskem Maroku visoko v zraku več letal, ki so letela v smeri proti španskemu Maroku. Ne nadomna je moralo eno teh letal zasilno pristati zaradi defekta na motorjih. Spustilo se je na tla pri Saidu na mejah med španskim in francoskim Marokom, toda se na francoskem ozemlju. Francoske oblasti so letalo, ki se je pri pristanku precej poškodovalo, zaplenile, posadko pa aretirale. Pri podrobnosti preiskavi so ugotovili, da je bilo v letalu šest italijanskih letalskih oficirjev, obloženih v civilno obleko, letala pa so bila navojsna z bombami, orožjem in municijo. Aretirani oficirji so priznali, da so bili na poti v španski Maroko v glavni stan upornikov, da jim izročijo letala, ki so včeraj zjutraj krenila iz Italije. Skupno je bilo poslanih 20 letal, deloma vodnih, deloma suhozemnih.

Druge italijanske letalo je moralo zasilno pristati pri Berkani v francoskem Maroku. Od petih motoposadke sta se dva ubila, dva pa sta bila hudo ranjena. Letalo samo je močno razbito. Tudi to letalo so vodili italijanski oficirji, natygorjevo pa je bilo z municijo in raznim orožjem.

Tretje letalo je zasilno pristalo tik na meji med francoskim in španskim Marokom, toda že na španskem ozemlju. Ugotovljeno je, da so ta letala italijanskega porekla, da pa niso imela nobenih oznah, niti predpisane oznake državne pripadnosti, niti predpisane oznake po mednarodnih določbah.

Cetrto italijansko letalo je opazil belgijski hidroplan, ki vozi na progi Marseille—Oran. Letalo je padlo na morje kakih 50 km pred Oranom in je bilo precej poškodovano.

Ostala italijanska letala so dosegla svoj cilj in so pristala v Ceuti, kjer so jih prevzeli uporniki.

Pariz, 31. julija. AA. Havas poroča: Kateri-ko-ri-je izjave Bluma in Delbosa pred odborom v senatu in parlamentu glede dogodkov v Španiji so napravile najodločnejši vtis in so prisilile desničarski tisk, da je znatno ublažil svoje napade. Sedaj pa je vest o italijanskih letalih, ki letajo nad francoskim Marokom, prenašajo orožje in municijo v španski Maroko, izzvala zelo živahno reakcijo v francoskem levčarskem tisku. Posla-

mezni francoski levčarski listi prinašajo pod ogromnimi naslovi članke, v katerih dolžijo Italijanske vlado, da oborožuje španske upornike. Glasilo predsednika vlade »Populaire« pravi med drugim, da to delo italijanske vlade jasno in očitno krši mednarodno pravo, ker italijanska vlada z nobeno svojo izjavo predhodno ni priznala generala Franco kot samostojno vlado. List dodaja, da je še huja kršitev mednarodnega prava to, da so italijanska letala letela nad francoskim Marokom, ne da bi zahtevala predhodno dovoljenje francoske vlade.

Madrid, 31. julija. AA. Zunanji minister je izjavil dopisniku Havasa, da mu še ni bilo mogoče uradno proučiti vesti o italijanskih letalih, ki prevažajo orožje in municijo upornikom. Upa, da bo dana možnost, da bo na licu mesta proučil slučaj in poslal navodila španskim diplomatskim zastopstvom v inozemstvu, da bodo vložila protest.

London, 31. julija. AA. »Daily Express« piše, da so španski uporniki skušali nabaviti tudi v Angliji letala. Angleskim pilotom so ponudili po 150 funtov, če jih prepeljejo v Španijo. Iz Velike Britanije naj bi odšla letala kot trgovska, po prihodu na določeno mesto pa bi jih preuredili v bombnike.

Italijanski izgovor

Rim, 31. julija. o. Agencija Stefani objavlja komunikacijo, v kateri priznava, da so letala, ki so jih zaplenili v francoskem Maroku, italijanskega porekla. Zanka pa, da bi jih bila italijanska vlada poslala španskim upornikom. Italijanska vlada je v pogledu Španije strogo nevtralna. Gre za letala, ki jih je kupil v Italiji general Franco kot privatnik. S tako prodajo pa italijanske tovarne letal niso v ničemer kršile mednarodnih določb.

Tudi Amerika ponuja upornikom letala

Pariz, 31. julija. v. Posebni poročevalec lista »Paris Soire« javlja s španske meje, da je v četrtek zvečer v majnem letalu prispel v glavni stan severnošpanske vojaške stranke znan anglijski letalec Campbell Black, ki je predlagal generalu Mo'u, naj ga sprejme kot zastopnika v svojo službo. Poleg tega je kot zastopnik neke ameriške tvornice ponudil dobavo 30 letal v 12 dneh.

Poraz vladnih čet

Pri Saragossi so zadali uporniki vladnim četam hud poraz — Nad 1000 mrtvih

London, 31. julija. r. Kolone vladnih čet, ki so z juga in vzhoda koncentrično prodrale proti Saragossi, da bi osvojile to izredno važno oporišče upornikov, so doživle hud poraz. Kolona, ki je pod poveljstvom Pereza Farrasa prodrla proti Saragossi iz Barcelone, je zaslula v jutrnjem mraku v zasedo, ki so jo nastavili uporniki 40 km pred glavnim mestom Aragonije. Uporniki so vladne čete dobesedno pokosili z morilnim ognjem iz strojnic. Vladne čete niso odpasle ne prednjih straž, ne bočnega kritja ter so nič hudega sluteč prišle v sotesko. Ebro pri Pini, ki so jo uporniki zasedli že pred dvema dnevoma. Na skoro navpičnih pobočjih so namestili 20 dobro maskiranih težkih strojnic. Ko so vladne čete prišle v sotesko, so uporniki zaprli oba izhoda in postrelili vse, kar je bilo v soteski. Na licu mesta je obšlo nad 1000 mrtvih. Le neznatno število se je posrečilo pobegniti, preganjal pa so jih motorizirani oddelki čete generala Caballera. Vsi naerti Pereza Farrasa, ki je nameraval s petih strani hkrati napasti Saragoso, so bili zaradi tega poraza postali ne na glavo. Bil je celo prisiljen odpoklicati tudi drugo kolono, ker je bila v nevarnosti, da jo uporniki obkolijo. Aragonija je sedaj zopet v posesti upornikov.

Lizbona, 31. julija. AA. DNB poroča: Radio upornikov v Burgasu poroča, da so uporniki pred Madridom včeraj ponovno prešli v napad. Oddelek, ki je odkorakal s postojanke na Samosieri, je zavzel Nevassera, ki je oddaljen 30 km od periferije Madrida. Drugi oddelek je bil poslan iz Saragose, da podpre prodiranje upornikov proti Madridu. Ta oddelek je zavzel mesto Medinaceli, ki je oddaljeno od Madrida 125 km. Po neki drugi vesti se potjuje, da so uporniške čete, ki prodirajo s Cordobe, zavzele Ciudadreal.

Hudi boji na jugu

Gibraltar, 31. julija. g. V južni Španiji je včeraj in danes prišlo do hudih bojev, ki so se zlasti pri Malagi vodili z izredno ogorčenostjo. Uporniki so dobili ojačenja iz španskega Maroka ter skušajo z vsemi sredstvi zavzeti Malago. Uporniki so hoteli zavzeti tudi predmestje v Las Lintalu Cabal, kar jim pa do sedaj ni uspelo. Borbe se vršijo neposredno na meji pri Gibraltarju, kjer se stalno sliši streljanje torpov.

Apel madridske vlade na demokratične države

Madrid, 31. julija. r. Komunistični poslanec Dolores Ibarruri, imenovan Pasionaria, je sročil naslovil preko madridske radijske postaje apel na vse prišle slobodnomurje v Franciji, Angliji, Belgiji in Ameriki ter jih

Razmerje moči med vlado in uporniki

Pariz, 31. julija. r. Mednarodni odbor za borbo proti vojni in fašizmu v Parizu je sklical sinoči konferenco, na kateri je poročal znani voditelj »falonskih« levčarjev Hilario Arandis o položaju v Španiji in o ozadiju uporniške akcije.

V svojem predavanju je med drugim navajal, da je dokazana tesna zveza med vodstvom upornikov in nemškimi narodnim socializmom. V Barceloni so aretirali tamšnjega voditelja hitlerjevcev v Španiji Otona Philippa, pri katerem so našli dokumente, ki jasno dokazujejo tajne zveze med Berlinom in vodstvom upornikov v Maroku.

pozval, naj podpro vlado španske ljudske fronte v borbi proti fašizmu. Branitelji španske republike niso komunisti, kakor se dočeta napadom domnevno v nekaterih inozemskih krogih. Komunistični v Španiji sploh niso. Španija vodi boj proti fašizmu, ki je pahnil državo v potoke krvi. Španija se brani z vso energijo in upa, da jo bodo podprli prijatelji svobode in demokracije s celoga sveta, da preprečijo zmago sovražnikov demokracije.

Na severu odmor

S francoske meje, 31. julija. g. Na severni fronti generala Mole je nastopil odmor v borbah. Včerajšnja bitka na Sieri Guardarni je končala brez rezultata. Uporniki, ki kakor tudi vladne čete, so se umaknili v svoje utrjene postojanke. Obe stranki skušata sedaj reorganizirati svoje čete za odločilno bitko. Ta reorganizacija pa bo trajala več dni. Vladne čete so danes sestrelile letalo upornikov.

Sedaj se doznajajo tudi podrobnosti o bojih v San Sebastianu. To mesto je popolnoma v rokah vladnih čet. 800 upornikov se je utrdilo v vojašnici Loyola, kjer so jih obkolile vladne čete. Ker so uporniki odklonili prostovoljno predajo, so vladne čete pričele streljati na vojašnico s topovi. Voditelj upornikov kapetan Ferrer je med obleganjem znoel. Končno so vladne čete v jurišu zavzele vojašnico ter jo zažgale.

Poročila vlade

Pariz, 31. julija. v. Kakor javljajo iz Barcelone, priznava sedaj generaladila, da so čete ljudske fronte, ki so bile poslone proti Saragossi, glavnemu stanu generala Caballera, doživele hud poraz in da so imeli več sto mrtvih in ranjenih. Obenem pa najavlja novo ofenzivo, ki bo dovela do zavzetja Saragosse. Madridska vlada poroča, da so vladne čete na vzhodu provinca Fada-jo na reki Guadidna zavzele mesto Villa Nueva. S tem je bila zopet vzpostavljena zveza med Madridom in Barcelono ter portugalsko mejo. V ostalem demantira španska vlada slej ko prej iz Seville razširjeno vest, da so čete generala Quipea de Liana zavzele pristanišče Valencijo. Pri tem gre za zamenjavo v imenu. Čete generala de Liana so sicer zavzele mestce z istim imenom, vendar gre za kraj v bližini portugalske meje.

Preko Lizbone javljajo, da so uporniki zavzeli kraj ob portugalski meji San Vinzen- te in Alzantara. Od ostale fronte, zlasti z ozemlja severno od Madrida in iz baskiških provinc je danes prispelo zelo malo vesti, ker vladne čete in uporniki pregrupirajo svoje sile ter pripravljajo nove boje.

ku. Na drugi strani je dokazano, da se je znani hitlerjevski agent v Parizu Schleier ponovno mudil v Španiji, kjer je imel sestanke in razgovore z voditelji upornikov. Uporniki so svojo akcijo zasnovali predvsem na podpori vojske. Priдобili so na svojo stran 90 odstotkov oficirjev. Vojaštvo o pravem stanju stvari ni bilo obveščeno in je slepo sledilo oficirjem. Pozneje je prišlo do mnogih revolt, ki pa so jih uporniki oficirji zadušili v krvi. Vlada skoroda nima redne vojske in je njena glavna opora delavska milica, ki pa vojaško ni izveščana in pri kateri je silno težko vzdrževati

disciplino. Le številčno so vladne čete nadmočne, zastajajo pa v pogledu organizacije za uporniški četami, ki obstajajo skoraj izključno iz izveščanega in disciplinirane vojske. Boj se vrši z največjo odločnostjo, ker se na obeh straneh zavedajo, da gre za zmago ali smrt. Dosedanje zmage in porazi niso odločilnega pomena. Borba bo trajala najbrže še več tednov.

Odločilne važnosti je posest Saragosse, ki je največja španska trdnjava in ki obvlada vso pokrajino ter tvori tako rekoč ključ do Madrida. Zato jo uporniki tako tedovratno branijo in vladne čete z največjo požrlovalnostjo napadajo. Boji so zahtevali doslej najmanj 30.000 smrtnih žrtev, in morda dvakratno število ranjenec.

Uporniki so v toliko na boljšem, da imajo v svojih rokah največjo špansko tovarno municije, dočim je madridska vlada v tem pogledu popolnoma odvisna od dobav v inozemstvu. Pomanjkanje vojnega materiala lahko postane usodno za republikanski stvar. Novi španski poslanik v Parizu ima zato predvsem nalogo, organizirati dobavo orožja in municije iz Francije. Španski republikanci upajo, da bo francoska levčarska vlada spoznala pomen borbe v Španiji ter da si je na jasnem, da bi zmaga upornikov pomenila ob enem obkolitev Francije po fašističnih državah.

Tega zborovanja se je udeležil tudi bivši švedski zunanji minister Branting, ki je pripomnil, da se je že na sestanku mirovnega kongresa v Pragi pokazalo, da so dogodki v Španiji v najtesnejši zvezi s hitlerizmom in fašizmom. Kot jurist je mnenja, da ni nobene zakonite ovire, ki bi onemogočala dobavo orožja in municije zakoniti španski vladi, ki vodi borbo proti notranjim upornikom.

Zastopnik angleške delavske stranke Datt je poročal, da je angleško zunanje ministrstvo zelo vznemirjeno zaradi vesti, da se med Mussolinijem in uporniki vrši tajna pogajanja. Uporniki bale ponujajo Musso- liniju Ceuto, važno pristanišče v Maroku in Menorca, vojni luko na Balaerih, če se Mussolini obveže, da oskrbi upornike z orožjem, municijo in letali.

Francoski poslanec Zyromski, vodilni član socialistične stranke, je naglašal dolžnost Francije, da prisilijo madridski vladi na pomoč ter ji dobavi orožje in municijo. V zvezi s tem je spomnil, da je ministrski predsednik Blum v zunanje političnem odboru izjavil, da bi odpadli vsi pomisleki proti dobavi orožja in municije španski vladi, če se izkaže, da uporniki od tujih držav dobivajo orožje in municijo. Ljudska fronta bo vsekakor zahtevala, naj francoska vlada takoj prisilijo španski vladi na pomoč.

Zborovanje je bilo zaključeno s sprejetjem resolucije, ki naglašja, da mora vsa evropska demokracija podpreti špansko republiko v borbi proti fašizmu.

Priprave bivše dinastije

Henday, 31. julija. AA. Tu trdi, da sta prišli Don Carlos in asturijski princ in sin infanta Carlosa Bourbonskega ter princesa Luiza Orleanska potovali v Španijo in da se nahajata v okolici Pamplune. Politično važen je prihod majorja Roce v Burgos. Major Roce je osebni adjutant princa Juana. Princa Juana namerava monarhisti proglasiti za španskega kralja.

Olimpijska bakla v Nemčiji

Dresden, 31. julija. v. Danes ob 11.45 je tekač z olimpijsko baklo pri Hellendorfu na Saškem prekorčal češkoslovaško-nemško mejo. Zadnji češkoslovaški tekač inž. Fiki je predal baklo nemškemu carinskemu uradniku Pavlu Goßmajerju. Tej ceremoniji je prisostvovalo približno 50.000 oseb, ki so privedli nosilec olimpijske bakle navdušene ovacije. Državni namestnik je imel nagovor, v katerem je dejal, da se Nemčija brezpogojno priznava k veliki olimpijski ideji, v kateri so se brez razlike našli vsi narodi. Prihodnji tekač je nato odnesel baklo proti Dresdenu.

Berlin, 31. julija. v. Minister za propagando je sinoči priredil svečan sprejem zastopnikom listov, brežičnih postaj, filma itd. Prisotnih je bilo 1200 oseb, ki zastopajo publikitko 53 narodov, za katere se bo 4844 sportnikov borilo za olimpijske lovorike. Med prisotnimi so bili vsi člani mednarodnega olimpijskega komiteja, bivši francoski minister Pietri, angleški državni podtajnik Vansittard, predsednik raznih sportnih združenj itd. Povabljene goste je pozdravil v imenu nemške vlade državni podtajnik Franc. Po govoru grofa Baillet-Latourja je pozdravil zastopnike tiska, propagandni minister dr. Goebbels, ki je želel, naj bi olimpijske igre postale v resnici prava svečanost mira.

Prihodnja olimpiada bo v Tokiju

Berlin, 31. julija. Na današnji seji mednarodnega olimpijskega odbora so sklepali glede prihodnje olimpiade 1. 1940. Prišlo je do tojnegla glasovanja in je odločitev padla v korist Tokija, za katerega je bilo oddanih 36 glasov, za Helsinkis pa le 27.

S prostim očesom vidni komet

Beograd, 31. julija. AA. Astronomsko društvo v Beogradu obvešča javnost, da more te dni s prostim očesom opazovati Padgerov komet. Nahaja se v ozadiju Pegaza in drvi z ogromno hitrostjo proti jugu. Videti ga je mogoče popoldne nekoliko južno od Zenita. To je prvi komet po kometu iz leta 1910, ki ga je mogoče videti s prostim očesom. 3. avgusta bo v največji bližini zemlje. Zato bo tega dne tudi največji. Na kometu je mogoče jasno razlikovati jedro in dolg rep. Komet se bo nato oddaljval od sonca.

Anglija in Francija bosta posredovali?

Naraščajoče vznemirjenje v Londonu — Bojazan pred levčarskim in desničarskim radikalizmom

London, 31. julija. r. Razvoj dogodkov v Španiji zbujajo v londonskih krogih vedno večjo skrb. V Londonu ne bi radi videli zmage upornikov, ker bi to pomenilo okrepitev fašistične fronte in prestiža Italije na Sredozemskem morju, zavedajo pa se tudi vseh nevarnosti, ki bi bile združene z zmago skrajne levice. Angleški vladni krogi ne prikrivajo svojega nerazpoloženja napram radikalni levčarski vladi, ki bi slovela predvsem na komunistih in sindikalistih.

»Manchester Guardian« poroča v zvezi s tem, da bosta angleška in francoska vlada za primer, da se bi teror v španski državljanski vojni še nadalje stopnjeval, opustili svoje dosedanje rezervirano stališče ter se odločili za posredovalno akcijo. To naj bi bil zadnji poskus, da pridejo v Španiji na krnilo zmerni levčarski krogi. Najbolj skrbni angleške kroge usoda Portugalske za primer zmage skrajnih levčarjev. Boje se, da bi levčarski radikalizem zajel tudi Portugalsko, kar bi moglo imeti dalekosežne posledice za portugalske kolonije. V tem primeru bi moglo postati vprašanje kolonij aktualno na način, ki si ga v Londonu najmanj žele.

V največji meri pa so na dogodkih v Španiji zainteresirani angleški gospodarski in finančni krogi. V Španiji je investirano zelo mnogo angleškega kapitala, ki pa je zaradi državljanske vojne zelo ogrožen.

Delo tarifnega odbora

Zadružni predlog za znižanje žitne prevozne tarife — Borba za lesno tarifo

Zagreb, 31. julija. o. Novinarji so zbrali danes avtentične informacije o poteku zasjedanja tarifnega odbora. Na seji plenuma je inž. Varga kot zastopnik zadružne skupine stavil predloge za znižanje železniške tarife za žito. Kakor se je izvedelo, zahtevajo zadružniki za pšenico 17-odstotno znižanje tarife. Glede znižanja tarife za moko za družniki niso stavili nikakega posebnega predloga, ker se smatra moka že za industrijski izdelek. Zadružni zastopniki v tarifnem odboru pa bi ne imeli nič proti temu, da se tudi za moko zniža tarifa v določenem sorazmerju z znižanjem tarife za pšenico, to je za 15,5 odstotkov. Nadalje predlagajo zadružniki, da se za koroza na štorjih ne zaračunajo enake tarife kakor za koroza v zrnju, ker je koroza na štorjih za 55 odstotkov cenejša. Sploh naj bi se koroza na štorjih ločeno klasificirala. Predlogi bi pristali krajšino pridobiti.

Kar se tiče tarife za les in lesne izdelke

Uredba o ustanovitvi škofjeloškega in ukinitvi metliškega sreza

Beograd, 31. julija. p. Službene Novine so danes objavile tri važne uredbe in sicer uredbo o cenah pšenice, ki jo odkupi država s posredovanjem Prizda, o podaljšanju moratorija za zavarovalnico Feniks za dobo 4 mesecev ter uredbo, ki jo je izdal ministrski svet na osnovi 2. točke § 50 finančnega zakona, o ustanovitvi novega sreza Skofje Loke in ukinitvi sreza Metlike, o čemer je »Jutro« že poročalo. Ta poslednja uredba se glasi:

§ 1. Ustanovi se novi srez škofjeloški s sedežem v Skofji Loki. Srez bo obse-

Krasen uspeh jugoslovenskih narodnih plesov na berlinski olimpiadi

Berlin, 31. julija. o. Mednarodna plesna tekmovalna v okviru olimpiade v Berlinu so se sinoči zaključila. Danes je žirija objavila rezultate.

V skupini zborovnih narodnih plesov je dosegla prvo mesto Matica hrvatskih gledaliških dobrovoljcev iz Zagreba, ki je prejela častno listino za izredni uspeh na mednarodnih folklorističnih plesih kakor tudi častni srebrni pokal. Na drugem mestu so Rumuni, na tretjem Bolgari.

V skupini posameznikov je zasedla prvo mesto Nevenka Perko iz Zagreba, ki je dobila krasno listino in časten prstan.

Novi predpisi za plačilni promet z Italijo

Beograd, 31. julija. AA. Na predlog Narodne banke kraljevine Jugoslavije je finančni minister na podlagi čl. 9. pogodbe med državo in Narodno banko o izvršitvi zakona denarju kraljevine Jugoslavije izdal ta le sklep:

1. Izvozniki blaga v Italijo bodo opravičevali svoja potrdila o izvozu blaga v navedeno državo po 15. juliju t. l. v 15 dneh od dne opravljenega izvoza s priložnim celokupne odgovarjajoče vrednosti izvoženega blaga v prostih zdravih devizah; od teh bodo odstopili 25% Narodni banki v odkup, ostanek pa bodo istočasno prodali prosto na borzih po pooblaščenih zavodih.

2. Uvozniki blaga iz Italije bodo poravnali svoje obveznosti za uvoženo blago iz Italije po 15. juliju t. l. s položajitvijo odgovarjajoče vrednosti v dinarjih na zbiralnem računu nacionalnega zavoda za izmenjave s tujnino v Rimu pri Narodni banki in sicer celotne zneske faktur po tečaju 355,40 Din za 100 italijanskih lir.

3. Razveljavlja se točka 1. sklepa št. 33.291/8 od 14. julija 1936.

Anglija ima tudi velik interes na španskih rudnikih, ki so najbližji dobavitelji sirovin za angleško vojno industrijo. Zato londonski krogi zelo žele, da se prepreči zmaga skrajnih desničarjev in skrajnih levčarjev ter da pride na krnilo režim, ki bo spoštoval sklenjene pogodbe in pravice angleškega kapitala.

Italija proti vsaki intervenciji

Rim, 31. julija. r. V tukajšnjih krogih so izzvale velikanski vznemirjenje vesti, da namerava francoska vlada pokreniti akcijo, da bi se garancijski »brzave tangerške« statuta sestale h končni, na kateri bi se bavili z dogodki v Španiji. V rimskih krogih smatrajo, da namerava levčarska francoska vlada s podporo angleških laburistov doseči intervencijo zapadnih držav v korist levčarskega režima v Španiji. Takak akcija bi bila po režimi rimskih krogov naperjena očitno proti Italiji. V Rimu celo sumljajo Francijo, da se namerava polastiti Tangerja. Pri tem naglašajo, da bi to predstavljalo skrajno nevaren poskus izigravanja Italije, ki bi se lahko izcnil v zelo resen konflikt na Sredozemskem morju. Italijanska diplomacija bo pravčasno opozorila v Parizu in Londonu na nevarnosti take akcije, ob enem pa bo tudi ukrenila vse, da zaščiti Italijo pred vsakim presenečenjem.

so zastopniki lesnega gospodarstva v odboru zahtevali vse one olajšave, glede katerih se je tarifni odbor sporazumel že lani meseca marca in ki jih je tudi predlagal prometnemu ministru. Te olajšave so sedaj tembolj potrebne, ker so se razmere za lesno gospodarstvo v zadnjem času zelo poslabšale. Tarife bi se morale znižati za okrog 20 odstotkov.

Zaradi formulacije teh predlogov so prizadeti člani odbora izvolili poseben redaksijski odsek, ki je imel danes popoldne daljšo sejo, ki pa še ni dovela do sporazuma med posameznimi interesnimi skupinami. Če načelnega sporazuma ne bo mogoče doseči, se bodo pač ločeno obravnavali predlogi posameznih skupin. Redaksijski odsek je popoldne nadaljeval svoje delo, plenum tarifnega odbora pa se bo jutri popoldne ponovno sestel ter sklepal o predlogih redaksijskega odbora, odnosno o ločenih predlogih posameznih skupin, ki bodo nato predloženi prometnemu ministru.

gal področje dosedanje sreske izpostave v Skofji Loki, torej občine Skofja Loka, Stara Loka, Selca, Železniki, Sorica, Javorje, Zminec, Poljane, Oselica in Trata.

§ 2. Dosedanji srez metliški se ukine.

§ 3. Občine Metlika-mesto Metlika-okolica, Gradac in Radatovič, ki so pripadale dosedanjemu srezu metliškemu, se priključijo srezu črnomeljškemu.

§ 4. Izpostava sreza kranjskega v Skofji Loki se ukine.

§ 5. Uredba stopi v veljavo dne 15. avgusta 1936.

drugo mesto pa Mercedes Pavelić iz Zagreba, ki je dobila častno listino in darilo.

V skupini posameznikov za umetniške plesje je bilo nagrajenih 8 umetnic. Tri izmed njih so dobile posebna priznanja za uspeh. Med temi je tudi Mila Čorak iz Zagreba. V skupini gledaliških baletov pa se je plasiral na prvo mesto flamski balet, na drugo balet zagrebske opere. Dirigent Matice hrvatskih gledaliških dobrovoljcev prof. Rudolf Matz, je dobil častno plaketo. Ta izredni uspeh na mednarodnem plesnem tekmovalju pomeni pravi triumf naše narodne umetnosti v Berlinu.

4. Pooblašča se Narodna banka, da izda navodila za izvršitev teh transakcij v prometu z Italijo.

Naš ankarski poslanik v Beogradu

Beograd, 31. julija. p. V Beograd je do- vi prispel iz Ankare naš tamkajšnji poslanik Branko Lazarević.

Zemunsko vremensko poročilo: Vedro vreme v vzhodni, oblačno pa v zapadni polovici države. V zadnjih 24 urah je v zapadni polovici ponekod deževalo. Temperatura bo še bolj padla. Sonce vzhaja ob 4.23. Minimalna temperatura Pletlje 13, maksimalna Mostar 42.

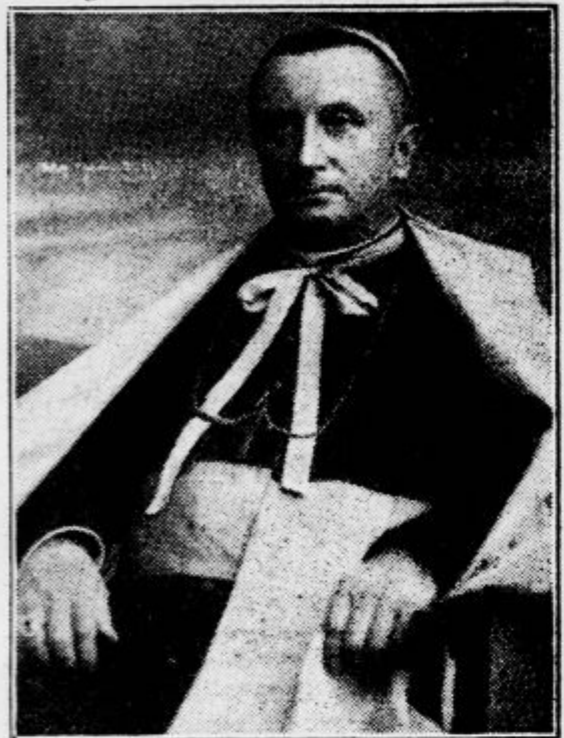
Zemunska vremenska napoved: V severni polovici bo prevladovalo oblačno vreme, na skrajnem jugu bo vedro vreme. Ponekod bodo nevihte s plohami. Temperatura bo še bolj padla. Sonce izide ob 4.23 in zahaja ob 19.04.

Dunajska vremenska napoved: Samo prehodno izboljšanje, sicer brez bistvene spremembe.

Naši kraji in ljudje

60 letnica škofa dr. Ivana Tomažiča

Danes obhaja mariborski škof dr. Tomažič 60 letnico svojega rojstva. Slovci po svoji ljubeznivosti in priljubljenosti daleč naokrog.

Rodil se je 1. avgusta 1876 pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Gimnazijske študije je dovršil z odliko. Za duhovnika je bil posvečen dne 5. decembra 1898, nakar je bil imenovan za kaplana pri Sv. Juriju ob Ščavnici, kjer je kaplanoval od 1. avgusta 1899. do 20. maja 1901. Zatem je služboval v Celju do 15. septembra 1903. Po visjih bogoslovskih študijah je bil v Inomestu dne 4. aprila 1906. promoviran za doktorja bogoslovja. Pokojni škof dr. Napotnik je bil namreč spoznal v njem talenta in ga je poslal na nadaljnji študij. Službo dvornega kaplana in škofijskega tajnika je opravljal od 1. septembra do 31. decembra 1918. Za stolnega kanonika je bil imenovan 15. oktobra 1915, za stolnega dekana pa dvaindvajsetega februarja leta 1921. Generalni vikar je postal dne 1. oktobra 1928, za stolnega prošta je bil imenovan dne 30. oktobra 1930 po smrti pokojnega prošta dr. Mateka. Imenovan za lavantinskega škofa je sledilo dne 27. junija, nakar je dne 1. avgusta prevzel vse škofijske posle in bil dne 15. avgusta 1933. ustoličen.

Škof dr. Tomažič si je v teku svojega službovanja kot škofijski tajnik in pozneje kot član stolnega kapitlja v Mariboru pridobil ogromno podrobne znanja v upravljanju mariborske škofije in je v dušeskrbi vedno zastopal strogo nacionalno stališče. Visokemu slavljenju in cerkvenemu knezu izrekamo ob 60 letnici najiskrenejše čestitke, ki jih združujemo z željo, da bi še dolgo vrsto let z uspehom vodil mariborsko škofijo.

Plezalni tečaj Skale na Okrešlju

Na Okrešlju, ki kraljuje visoko nad romantično Logarsko dolino, je vladalo v juliju živahno vrvenje. Tja prihajajo vse poletne mesece tujci in domačini, da se v arcu Savinjskih Alp naučijo krasot gorških orjakov, ki s svojimi k nebu kipečimi stenami vabijo prijatelje narave v svoje narobe. Njim se je že drugič v teku lanskega in letošnjega poletja pridružila skupina mladih plezalcev začetnikov, da v tem prepletem delu naših gora preizkusijo znanje, ki so ga pomlad pridobili v pešah alpskega Grmade. Pod vodstvom ljubljanskega Skalašev so tečajniki izpopolnjevali svoje znanje v alpski tehniki. Planjava, Turška gora, Mrzla gora in pa Okrešlju najbližji Kopi so s svojimi stenami nudile plezalcem pripravne terene za njihovo udejstvovanje. Plezalec, so se vadili pod stalnim nadzorom svojega učitelja Mira Pleterškega, ki je vedno z največjo pazljivostjo sledil plezalnim poizkusom zaupanih mu tečajnikov.

Velike množice snega, ki so letos obležale v Turškem žlebu in pod stenami nad Okrešljem, so omogočile tečajnikom, da so se tudi v najbolj vročem poletju vezali v rabi cepina, v hoji po snežnih in spuščanju po njih. Zlasti v Turškem žlebu so imeli tečajniki v zgodnjih jutrnih urah mnogo opravka, ko so si utirali pot po zmruženem snegu na vzgor. V opoldanskih urah, ko je sneg postal mehkejši, pa so v brzem smuku hiteli nazaj na Okrešelj. Na povratku je marsikdo namenoma ali pa tudi ne na snežišču zdrknil in lahko takoj spoznal uspešnost pravilnega varovanja s cepinom. Že po enem ali dveh metrih je sredi največje strmine varno obstal.

Deset dni so tečajniki podnevi marljivo delali, proti večeru pa se je pred prijaznim Frischaufovim domom glasila vesela skalaška pesem.

Letošnje poletje je TK Skala v Ljubljani že drugo leto uspešno vodil plezalni tečaj na Okrešlju. Mladim, v stenah še neizkušnim prijateljem gor je bila dana možnost, da so na lahek način spoznali vse probleme, ki jih stavlja stena. Zlasti pa so se seznanili z moderno plezalno tehniko ter se v njej preizkusili, da se bodo kot vešči plezalci varno vzpenjali preko sten naših gora. Zgledu ljubljanske Skale so sledile sorodne planinske organizacije in priredile v nekaterih krajih Slovenije plezalne šole, elične ljubljanske. Delo, ki ga je zela Skala je za nadaljnji razvoj alpinistike pri nas zelo važno, kajti le s smotnim delom v plezalnih šolah bo mogoče zavreti narastajoče število nesreč v naših gorah, ki so po večini posledica neizkušenosti prizadetih.

Prejemali dragega prijatelja, potem pa je avto odbrzel proti Železnikom, kjer so g. Levičnika pokopali ob 18. Udeležba je bila velika. Ni pa bilo govorov ne petja. Tiho so polzele solze po licih, ko je zdrsla rakev v domačo zemljo.

Bil je sin pokojnega predsednika deželnega sodišča Alberta Levičnika in ge. Franje iz znane škofjeloške rodbine Balantovih. Otroška leta je preživel na Dunaju. Ko se je po juridičnih študijah posvetil upravni službi, ga je zaneslo v Kranj, v Maribor, v Skofjo Loko, v Ptuj, naposled je bil premiščen v Ljubusko, kar je bil zanj silno hudo udarec. Zlasti se tam ni mogel privaditi hrani. Bila je njegova vroča želja, da se vrne v naše kraje, ker je hiral in si je želel ustvariti lastno ognjišče. Usoda je obrnila po svoje. Namesto zdravja in zakonske sreče je našel doma le še večni mir. Zapustil je brata Karla, ki je kapetan korvete in dva po poli brata. Med tisočermi, ki so ga poznali in vedeli ceniti njegove sposobnosti, mu bo ohranjen najlepši spomin.

Tragedija Frana Levičnika

Turobna zadnja pot od Ljubuskega do Železnikov

Skofja Loka, 31. julija.

Zalostna je bila poslednja pot sreskega načelnika Frana Levičnika, ki je v ponedeljek popoldne, zadet od kapi, preminil daleč v Ljubuskem. Se pri kosilu se je počutil popolnoma zdrav in se je namenil k znanu na obisk. Komaj pa je prispel do njegove terase, mu je postalo slabo in preden je prišel zdravnik, je že nastopila smrt.

Včeraj popoldne so ga pripeljali v domači kraj Skofjo Loko. Premerili so skoro tisoč kilometrov. Turobno je bilo svidenje. Po Kolodvorski cesti je pripeljal avto, o katerem bi sodili vse prej, kakor da prevaža pokojnega. Tovorni avto, prekrit s platio, je kril v sebi sila primitivno krsto, pokojnikovo prtljago, nekaj pnevmatik, knjige, prazen bencinski balon. Sreski načelnik Legat je za pokop uredil vse potrebno. Na Balantovo dvorišče je prispela vojaška godba, da izkaže zadnjo čast rezervnemu kapetanu, z njo je bila častna četa pa nekaj Skofjeločanov. Kar je bilo rož pri roki, so z njimi okrasili krsto in razvil se je žalni spreved proti Stari Loki. Do Veštra so

Umor iz ljubosumnosti

Mlad kmečki fant je iz zasede ustrelil dekle, ki ga ni maralo

Sv. Peter pod Sv. gorami, 31. julija. V ponedeljek je bil izvršen v naši občini hud zločin, ki je razburil vse prebivalstvo. 17-letna lepa hčerka posestnika Franca Polaka Kristina iz vasi Lasniča v občini Sv. Peter pod Sv. gorami je pomagala svojem očetu v hramu pri vinogradu stiskati sadje. Ko se je zvečer vračala domov, je iz zasede počila puška in je krogla zadela Kristino v prsi. Mladenka se je brez krika zgrudila mrtva na tla.

Strel je slišala tudi ena izmed njenih sester in je takoj zasumila, da je zločin izvršil 20-letni posestnikov sin Lojze Debelak iz iste vasi, ki je vsiljeval dekletu svojo ljubezen, a ga dekle ni maralo ker je bil na slabem glasu. In res tisti večer Lojze na ni bilo domov, kar je sum še povečalo. Drugi dan se je sum takoj potrdil. Morilec se je zgodaj zjutraj sam prijavil okrajnemu sodišču v Kozjem, kjer so ga pridržali.

Hlad je pregnal vročino

Osvežujoči morski zrak, ki je premalo napojil žejno zemljo, se bo skoraj spet umaknil sončni pripek

Ljubljana, 31. julija. Z dežjem je prišel, s hladom in močo se je poslovil srednji mesec poletja. Skoraj na polovico so se porazdelili sončni in deževni dnevi, ki so izlili nad Ljubljano le nekaj nad polovico običajnega povprečka padavin.

V celoti je bila prva polovica julija precej manj sončna, na hladom in obilnejša. Sredi meseca se je nebo uravnovesilo, stanovitve vreme je obljeto zemljo z obilno sončno pripeko. Z redkimi izjemami je postajalo iz dneva v dan zmerom bolj vroče, po vsej državi je brezoblačno nebo ob suhem vetru krepko sušilo zemljo. V tretjem tednu je pripeka dosegla višek: od 31 stopinj v našem gorskem svetu je na vzhod in jug narasla vročina na 38 stop. v Beogradu.

Po kratkem vpadu hlada se je vroče poletje v zadnjem tednu povzpelo še višje. Le dan prej kot lani, smo tudi letos 28. t. m. zabeležili v Ljubljani julijski rekord 33 stop. Zagreb je 29. t. m. imel 34, Split 36, Beograd 30. t. m. 39, Sarajevo 40, Mostar 42 stopinj! Silna tropska vročina je danes tudi na jugovzhodu odnehal, le v Skopju je živo srebro še zlezlo na julijski višek 38 stop. C.

Prav kakor lani, je tudi letos za vroči-

no ob koncu meseca pritisnil hlad. Azorski antiklon, ki se je bil še do četrtka čvrsto držal nad južno in srednjo Evropo, je oslabil in se moral umakniti vlažnemu pritisku. Atlantska depresija, ki se je bila prestavila iz Anglije proti vzhodu, se je z večjim jedrom učvrstila nad srednjo Evropo, Hkratu je odnehal pritisk nad Sredozemskim morjem, kjer je nastalo več ciklonskih vlačnih središč. V Sloveniji je naglo nastopilo pooblačjenje in že v noči na petek so med gromom pljusnili nalivi.

Davi je pritisk vlažnega morskega zraka nalive se ojačil, oceanski zrak je močno shladil ozračje. Po silni vročini je v večjem delu države nastopil prijeten hladilen presek. Za nekaj časa je zastalo življenje ob vodah, letoviščarji so pohiteli na izlete v mesta in danes je bilo v Ljubljani mnogo avtomobilskih gostov.

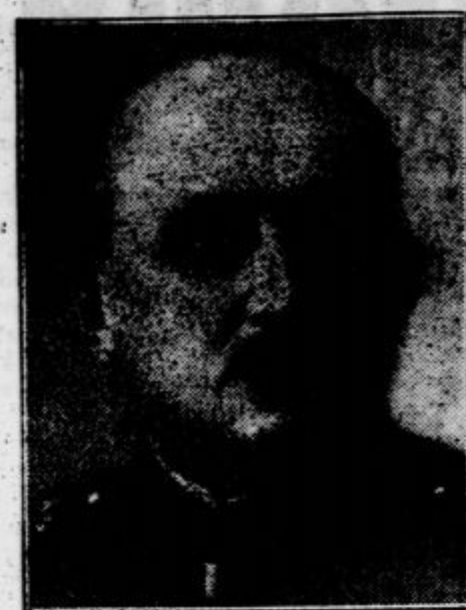
Toda hladilen tuš ne bo trajal dolgo. Na evropsko celino vztrajno leze nov mogočen antiklon in v nekaj dneh se bomo spet potili v toplem avgustovem soncu. Spretni rob visokega zračnega tlaka je že zjasnil nebo nad Švico, počasi se bliža naša zemlja. Žejna zemlja je bila dežja silno potrebna, za pozni poljski pridelek, otavo in sadje je bilo moče še premalo. V avgustovem soncu bodo tedni še bolj

poživili tujski promet, ki obeta pravi letos v zaledju in ob morju lepe dohodka. Tretji poletni mesec lahko s svojim vremenom, lepim številom sončnih dni in primerne količino blažilnega dežja pospeši letoviško življenje, obenem pa pripomore zemlji dozoreti zastalo rasi.

Polkovnik Golubović gre v ministristvo

Celje, 30. julija.

V ponedeljek je bil v mali dvorani Celjskega doma poslovilni večer g. polkovnika Mihaela Golubovića, nekdanjega komandanta 39. pp. v Celju, ki se je pred tedni vrnil iz Parisa in odhaja na svoje novo službeno mesto pri inšpektoratu pešadije v vojnem ministristvu. Poslovilnega večera se je udeležil oficirski zbor, v lepejši številu pa tudi zastopniki civilnih oblastev in uradov, korporacij in društev ter znanci g. polkovnika. Od g. polkovnika so se v zbranih besedah poslovili gg. komandant 39. pp. polkovnik Nečak, odvetnik dr. Vorsič kot zastopnik župana, sreski načelnik dr. Zobec in ravn. Smertnik v imenu Sokolstva, nakar se je g. polkovnik

priznorno zahvalil za počastitev. Gosp. polkovniku Goluboviću, ki se je v teku svojega službovanja v Celju zaradi svoje korektnosti, družabnosti in strogo nacionalne linije pridobil mod prebivalstvom globoko spoštovanje in splošne simpatije, želimo na novem službenem mestu mnogo zadovoljstva in uspehov!

Dan hudih nesreč okrog Šibenika

Eksplodije min na cesti — Nezgoda otroka in rudarja

Beograd, 31. julija.

»Vreme« prinaša iz Šibenika naslednje poročilo: V sredo zvečer so se v okolici Šibenika primerile tri hude nesreče, pri katerih je bilo 12 oseb močno ranjenih. Na otoku Žirju je pri poplavljanju ceste nenadno eksplodiralo 20 min. Eksplozija je nastala zaradi tega, ker je bil žgalkin pokvarjen. Ob tej priliki je 7 oseb dobilo nevarne poškodbe. Najhujše je ranjen podpornik Stojanec iz Beograda, redov Nikola Gjurić iz Brnja v otoškem srezu pa umira. Nadalje je bil močno prizadet neki narednik dijak, dočim ostali štirje vojaki niso dobili

tako hudih poškodb, da bi bilo življenje v nevarnosti.

V vasi Bilicah, nekaj kilometrov od Šibenika, je v četrtek zjutraj zadela nesreča 7-letnega Josipa Buno. Blizu domače hiše je našel starinsko puško, ki je bila nabasana. Ko se je igral z njo, mu je v rokah eksplodirala in siromakeč je kmalu nato izdihnil.

Pri zidanju šole v vasi Šepurinah pred Šibenikom pa se je zaradi velike teže zrušil oder, na katerem je delal zidar Ilija Grlovac. Obležal je na mestu mrtev, poškodovanih pa je nekaj kmetov, ki so ravno tisti čas šli mimo.

Deček žrtev ročne granate

Murska Sobota, 31. julija.

Razburilje dogodek se je pripetil te dni v Adrijancih. Ko so Žižkovi orali na polju, je po njivi hodil, tudi desetletni sinček Kalman. Nenadoma pa je našel med razori železen predmet jastike oblike. Radovedno ga je ogledoval in skušal odpreti, kar pa se mu ni posrečilo. Zato je tekel domov se vediti na hišni prag in začel s kladivom razbijati po železu. Nihče ni opazil njegovega početja.

Zdajci pa se je predmet razletel s strahovitim pokom in deček je oblezel ves krvav na zemlji. Predmet, ki ga je našel, je bila ročna granata. Seveda so domači zaradi silnega poka prihiteli domov in so zagledali nevarno ranjenega dečka, ki so ga takoj odpeljali v bolnišnico v Muraki Soboti, kjer mu zdaj izkušajo rešiti življenje. Deček je dobil poškodbe po vsem telesu.

Sreča v nesreči je bila, da radovednega fanta ni eksplozija raztrgala na mestu. Kako je prišla granata na njivo, je še uganka. Nekateri pravijo, da je tamkaj ležala še iz tistih časov, ko so tolpe Bele Kune divjale po naših krajih. Za zadevo se zanimajo tudi oblasti.

Mlatilnica mu je odtrgala nogo

Filovci, 31. julija.

Kakor vsako leto je tudi letos zahtevalo delo pri mlatilnicah svoje žrtve. Vzroki nesreč so na dani: zaposležen nevezgast delavec in na alkohol. Ni treba misliti pri tem že kar na pijanost. Celodnevno delo v hudi vročini in zmerno zaužitja pijače (po nekod šmarica) zadostujeta za trenutno slabost z vsemi usodnimi posledicami. Mnogokrat pa ima seveda tudi nesrečno naključje svoje prete vmes.

Do prav žalostnega primera je prišlo pred dnevi v Filovcih. Mlatili so pri posestniku Lovrenčiču. Med trojico delavcev, ki so bili zaposleni vrh mlatilnice, kjer vlagajo snopje, je bil tudi 24-letni Ošljaj Alojz, doma iz iste vasi. Bilo je opoldne, ko je še šlo delo h kraju. Tedaj je Ošljaj, kakor je sam izpovedal, nenadno spodrsnil na robu žrela, da je padel v mlatilnico. Prisotni delavci so takoj prikočili k ponesrečenemu in ga po-

segli vsega krvavega in brez noge iz stroja. Mlatilnica mu je nogo odtrgala pod koleno. Odpeljali so ga takoj v mursko-soboško bolnico. Uvedena je bila preiskava, da se dočene v kakšnih okoliščinah se je pripetila nesreča.

Signalno delavstvo na dopustu

Ljubljana, 31. julija.

Nenastavljeno delavstvo železniške signalne delavnice v Ljubljani, po številu 95 oseb, je včeraj bilo obveščeno, da mora počeniti s 30. julijem nastopiti brezplačni dopust, ki časovno ni omejen. Takoj nato se je podala deputacija na direktorijo državnih železnic prositi, da se na dopust poletno delavstvo odprdi dalje v službi, ko je s tem vendar v največji meri ogrožena varnost vseh signalnih naprav v območju ljubljanske železniške direkcije. Vsek izpoveduje v signalni službi lahko povzroči milijonsko škodo in lahko zahteva človeške žrtve. Delavstvo je bilo doslej itak slabo plačano in so se pojavili primeri, da so delavci medsebojno prosili kruha, saj zahteva ta služba mnogo napora in vzdržnosti.

Na direktorijo je deputacijo sprejel direktor dr. Fatur in je obljubil, da bo poprosil v Beogradu, naj čimprej rešijo vlogo, s katero so zaprosili krediti za nadaljnje vzdrževanje signalnega delavstva. Potem se je deputacija podala še na bansko upravo, kjer je bila sprejeta pri g. podbanu dr. Majnunu in mu je takisto obrazložila težave ter je prejela zagotovilo, da bo tudi banska uprava storila, da se signalnemu delavstvu zagotovi trajen zaslužek.

Zlata poroka

Polzela, 31. julija.

V nedeljo 2. avgusta bosta slavila na Polzeli v krogu svojih petih sinov, Mirih hčera in vnukov in vnukinjo zlato poroko g. Leopold Kunst in njegova življenjska družica ga. Ana Jubilanta, ki sta kljub visokim letom čvrsta in zdrava, sta vzgojila in izstudirala vseh devet otrok, kar je gotovo znamenje izredne brizičnosti in zlasti velike ljubezni do svojih otrok. Zlatoporočencema bodi naklonjeno še več jubilejev!

INSERIRAJTE V „JUTRU“

Premalo znana čudesa Županove jame

Tako blizu Ljubljane je to prelepo čudo podzemskih krasot, pa vendar tožijo agilni člani ponovskega jamskega društva o premalem zanimanju in pišem posetu jame. Pa bi tega zares ne bilo treba, kajti za bore 5 Din vstopnine (solarij in dijaki v skupnini plačajo po 3 Din), se odmakne morečim vsakdanjim skrbem v pravilni svet Županove jame. »Proteus«, naš skrbno urejevalni ilustrirani časopis za pojutno prirodzanost, je v februarjski številki prvega letnika (1934) prinesel zelo zanimiv članek »Križna jama«, ki ga je napisal šolski nadzornik Ivan Michler. Društvo za raziskavanje jame v Ljubljani je temu, že itak s slikami opremljenemu članku priložilo kot posebno prilogo »Proteus« krasno, reprodukcijo slike »Partija pred Teterato« v Križni jami. Po vsej pravici je našel članek mnogo hvaležnih citatov, saj nam je mnogim odkril doslej še nepoznane krasote Križne jame. Dvomim pa, če se je poset Križne jame s tem kaj povečal, kajti že dejstvo, da je Križna jama, pogreznjena v kraški svet onkraj Bloške police, precej oddaljena, nas sili v razmišljanje, da za nedeljske izletnike ne prihaja v poštev. Pričačeval sem torej, da bi v enem prihodnjih zvezkov »Proteus« posvetil članek enega svojih sotrudnikov tudi Županovi jami. A doslej zaman.

Ni torej čudno, če se ponovski jamarji s predsednikom Permetom ne morejo pohvaliti zaradi obiska jame, dasi tega po svoji delavnosti in skrbi za nadaljnja preučiščenja dela v jami ne zaslužijo. Saj je komaj desetletna bilanca njihovega dela nadre častna in pohvalna. S skromnimi sred-

stvi, ki so jim na razpolago, so uredili v jami vse, kar potrebuje komodni izletnik za ogled vseh kotičkov. Letos so oskrbeli jamo tudi z električno razsvetljavo, ki jih je gotovo stala težke denarje, in že zaradi tega zaslužijo vso pozornost naše izletniške javnosti. Tudi naše dnevno časopisje, ki je vedno polno hvale o lepota naše domovine, bi jim storilo uslugo, če bi od časa do časa s kakšnim propagandnim oglasom opozorilo svoje čitatelje na lepote v Županovi jami.

Težko si je predstavljati lepši kotiček naše zemlje, ki bi bil po svoji prirodni lepoti in zgodovinski povezanosti s preteklostjo slovenskega kmetijskega življa mikavnejši od romantične okolice Županove jame. Po zložni in lepi cesti je iz Grosupljega skozi Ponovo vas do Županove jame komaj pol drugo uro hoda. Ob nedeljah in praznikih je jama odprta že okoli desete ure popoldne, sicer pa se je treba preje ogledati pri Permetu v Ponovi vasi, kjer dobite spremljevalca v jamo. Naš modern Valvazor, kakor ga je oni dan imenoval »Jutro«, potopisec Rudolf Badjura piše v svoji leti 1930. izdaji knjižice »Sto izletov« sledeče: »Kakor že omenjeno, je 20 m nižje pod vhodom v Županovo jame druga, že prej znana Ledenica. Skozjo prosti, romantični, na Kriško jama spominjajoči vhod prideemo takoj v Veliko dvorano. Iz zgornjega rova Ledenice nameravajo prebiti ozek rov, ki bi spajal Ledenico z Županovo jama, projekt, ki ga pozdravljamo z željo, da bi bil čimprej izvršen, da bo moči hkrati ogledati obe jame«.

Tudi Badjurevi želji je danes že ustreženo. Od takrat pa do danes je ponovsko jamsko društvo omenjeni projekt že tudi realiziralo in vodi sedaj novi vhod v jama prav za prav neposredno v prvo dvorano Ledenice in nič več v Srednjo dvorano kakor prej.

Vsa Županova jama, ki jo je 26. maja 1926. odkril takratni župan g. Jošip Perme, gostilničar v Ponovi vasi, in ki odkriva posnetiku čudežni podzemski kraški svet, se del, v sedem prostorov:

Ledenica je ogromen prostor z zamreženim vodom. Mraz, ki veje od vlačnih sten, ji je vzdel tudi ime. Na desno stran, 20 m od vhoda vam pokaže spremljevalca na željo luknjo ki se nalik ozkem kamnu dviga proti vrhu obokanega stropa. Malo delj v stran je prekrasna »Kupola« s številnimi figurami ob strani, ki spominjajo na krsne kamne. Od tu pridemo v Umetni rov, ki so ga postopoma gradili skozi sedem let. Ker nas ta prostor v svoji utesenjenosti ne more zadovoljiti, smo za kratko, neprijetno razočaranje obilo ponlačeni z vstopom v Srebrno dvorano. Res da so tu kapniki še majhni, a izredno mnogo staklitov in stalagmitov ustvarja nove krasote bodočim rodovom. Majhni kapniki so tu po sodbi spremljevalca jamskega društva vselej živahen predmet bujne domišljije posetnikov. Nič čudnega! »Viseča goska«, »Pasa glava« in »Kotanja z vodo« med igračkastimi kapniki, ki tvorijo nekakšno jezerc v tem bajnem svetu, vse to te sili, da bi kar sedel in napisal pravilico o vili Jezerki, ki se je spremenila v kamenito gosko, o palčkih, ki jih je erda coprnica Skriba-baba uklela v stalagmitiče...

Pridemo dalje v Srednjo dvorano. Luknja z rešetko v stropu spominja na star vhod, ki so ga posetniki uporabljali še pred ureditvijo vhoda v Ledenico. Pot nas vodi dalje v Naravni rov, ki se ponaša s tremi lepimi kapniki ob stranskih stenah, med najlepšimi sta dva »Svečnika«. Pojdimo dalje v Glavno dvorano. Tu se čudesa podzemlja kar vrste, da ne veš, kam bi prej uprl svoj presenečen pogled. Takoj ob vodu v to dvorano so »Orgle«. Le potrkajte s členki prstov nanje! Zapojo vam kakor bron v ubranem akordu. Na desno od »Orgle« visi izpod stropa »Sree« s koščkom pljuče. Dalje na levi opaziš prelepo delo narave: »Ovčje« s pastircem, izrazito »Človeško roko« s prsti, »Zastore«, »Kapelico«, »Sala«, »Kaktus«. Med večje kapniške tvorbe spadajo v tej dvorani: »Županov kapnik«, »Spomenik neznanega junaka« in »Briljantni steber«. V dalji na prav posrečeno zaključuje vso to krasoto »Kalvarija« s številnimi malimi stalagmiti na pridvižnem prostoru.

Stopimo v poslednji, sedmi prostor, takozvano Malo dvorano. Med mnogimi kapniki sta v njej največji in najlepši pač »Altar« in »Krstni kamen«, za katerim teče — pitna voda. Tu je na meter visoki terasi prekrasen relief »Kralj Matjaž« s krono na glavi, ki kleči in je z gorejšim delom života tako globoko sklonjen, da se z obrazom dotika tal. Najbrže ta praviljosti junak skriva svoj obraz pred radovednimi pogledi obiskovalcev, ki ga motijo, kajti njegov čas še ni prišel...

Zadnji kotiček v Županovi jami je ozek predor, ki pelje v prepad, v dolejši se neznan domnevni prostor, katerega nameravajo razširiti in odpreti radovednim očem.

Poprosite spremljevalca, naj se vstopi preden in prižge žgalko. Pojav, ki ga boste opazili, vas bo potrdil o tej domnevi.

Na povratku iz jame boste za majhen denar postreženi z jedačo in pijačo. Tudi na to se misli skrbni člani jamskega društva. Po kratkem oddihu se povzpnete na pet minut oddaljeni Tabor s starinsko cerkvico in vrtmi. Nehote boste pomislili, da prednikom ne bi bilo treba v času turških vpadov doprinesiti tolikšno žrtev z gradnjo te utrjene postojanke, če bi že takrat imeli župana, ki bi jim odkril bližnjo podzemsko jama, kamor bi se lahko brez skrbi zatekli in skrili pred vpadniki.

Oni dan sem peljal šolarje v Županovo jama. Vstopnina treh dinarjev se jim je zdela previsoka. Tudi meni. Kmalu bi zagodrnjal, kajti kmetakemu šolarčku so trije dinarji v današnjih težkih časih že premoženje. Ko pa smo se vrnili iz jame, mi je najprejnejši med njimi dejal: »Eh, gospod, če bi bil pa prej vedel, kako krasna je Županova jama, bi se ne pomišljal dati tudi kovača za vstopnino«.

Tako je. Oglejte si jama tudi vi, bližnji Ljubljanci, podprite nesebično delo ponovskih jamarjev, ki imajo še polno lepih načrtov za olepšavo jame, pa naj vam nikar ne bo žal malenkostne vstopnine. V Županovi jami se v družbi podzemskih tvor, ki so jih gradila stoletja, zaveste, kako ničevno je vse pehanje v kratkem človeškem življenju, kako drobne in smešne so vse preklarije, ki jih iz dneva v dan uganjamo! V tem spoznanju se s prekrasnega izleta povrnemo v pusto vsakdanost z večjim optimizmom in ljubeznijo do narave, ki je naša prva in najdobrotnejša učiteljica.

Domače vesti

* Promoviran je bil za zdravnika na vseučilišče v Innsbrucku g. Karel Klasinc s Pragerskega. Čestitamo!

* Sprejem gojencev v državno srednjo tehnično tekstilno šolo v Leskovcu, ki ima štiri razrede in se zaključuje z diplomskim izpitom, bo letos od 1. do 3. septembra, redni pouk pa se bo pričel 5. septembra. Namen šole je, da gojencem poleg splošne izobrazbe nudi teoretično in praktično vešnost, s katero naj pridobimo tehnični naraščaj za vodilno osebo v naši tekstilni industriji. V prvi razred bo letos sprejetih največ 40 učencev, od tega 10 učenk. Vse informacije daje uprava šole.

* Obiskovalci zoološkega vrta naj bodo oprezniji v zagrebški živalski vrtni, kamor gre preko poletja tudi mnogo izletnikov iz Slovenije, se je v sredo popoldne napotil čevljar Franjo Mustić s 3-letno hčerko Zvonko. Pri levici kletki je dekletke zlezlo po ograjo tik k rešetkam in že je lev Aga iztegnil šapo po otroku in ga začel vleči k sebi. Oče Mustić je močno udaril leva po šapi, a med tem ko je zver izpuščala otroka, je z drugo šapo segla po Mustiću in mu začela trgati meso z roke. V obupni borbi se je Franjo komaj rešil. Poskodb ob obeh so prav hude. To je v zadnjem času že drugi primer nepazljivosti, ki je bila hudo kaznovana.

* Naš pomorski promet s Španijo je ukinjen. S Španijo in španskim Marokom so doslej vzdrževala promet po morju društva »Oceania«, podjetje Matkovič in društvo »Spade«. Zednji čas smo v glavnem izvažali les in cement. Burni dogodki na Pirenejskem polotoku pa so ukinili zveze in po sodbi naših pomorščakov se razmere za naš izvoz v Španijo ne bodo popravile prej kakor v dveh mesecih.

* Pri Zupanovi jami pod Tatorom pri Sentjurju bo pa jutri izredno zabavno. Rdeči križ Grosuplje priredi popoldne piknik. Preskrbljeno bo za vse najboljše in ogledale si podzemne krasote ob električni razsvetljavi.

* Nov grob. V Kočevju je umrl ugledni gostilničar in posestnik g. Josip Beljan v 61. letu starosti. Zapustil je vdovo, štiri sinove in hčerko. Pogreb bo danes ob 17. uri. Častilen mu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Novomašnik je utonil. V vasi Sotinah je nedavno bral novo mašo Stefan Rohrbacher. Preteklo sredo je prejel iz Hamburga dopisnico, s katero mu sporoča oče, da se vrača iz Amerike, kjer je prebil dolga leta in od koder je sinu poslal denar za študije. Preden je šel očeta počakati na kolodvor, se je mladi duhovnik v vročini hotel ohladiti v Dunavu. Ker pa siromak ni znal dobro plavati, ga je matični tok potegnil s seboj in je utonil.

* Vitka linija je sicer še vedno v modi, toda če se bodo jugoslovenske dame začele zlagodovati po krepi Jagodinskih Saveti Andjelkovičev, bodo kmalu imele v svetu še vse drugačno veljavo, kakor dandanašnji. V vasi Rekovecu pri Jagodini namreč živi imenovano dekletko, ki tehtaja manj kakor 226 kg. Doslej so jo skrivali doma, te dni pa je padlo nekemu njenemu sorodniku v glavo, da jo za denar pokaže na sejmu. Kmetije so stmelile, kmetice se bolj... Naposled se je skoro primerila nesreča: ko so zajetno dekletko hoteli posaditi v koleselj, da se ne bo trudila in znojila domov, se je koleselj razklenilo. Koleselj je počil in debela lepota je morala vendarle peš kobilati proti domu. Ni izključeno, da jo bomo kedaj videli tudi v Ljubljani.

VSI, KI TRPITE

NA KURJIH OČESIH

pridite, da Vam jih s koreninico in brez bolečin odstranimo. Takoj Vam bo odleglo. Zopet boste prijetno razpoloženi za vsako delo. Sprejemne ure ob delavnikih od 7.30 do 18.30, ob nedeljah od 7.30 do 12. ure. V kopalnici hotela »Slon«, Franciskanska ulica 3.

* Maščevanje faranov nad samosvojem dušnim pastirjem. V Daščih je bil dušni pastir Arsenijević že dalje časa v sporu s svojimi župljani. Dolžilo so ga, da ne opravlja v redu svojih verskih dolžnosti. Nesreča je nanesla, da je prišel popotni fotograf in je najprej obiskal nekatere gospodinj in jih fotografiral, nato se je zglasil tudi pri popu Arsenijeviću. Ta je takoj pristal, da se da fotografirati na svojem lepem lipancu. In sicer tik ob cerkvi. Ko so to izvedeli sosede so pohiteli z batino nad duhovna. Čes, da ne dajo skruniti cerkve. Potegnili so ga s konja, ga posadili na stol in ga nasilno obrili. Odslej mu ne dajo več opravljati cerkvenih obredov.

* Cesta Ljubljana—Kranj za avtomobilski promet zaprta. Avtomobilski klub ljubljanske sekcije, opozarja članstvo, da je cesta Ljubljana—Kranj za avtomobilski promet zaprta, da se vrši promet po stranski cesti Ljubljana—Tacen—Vikarje. Obenem se opozarja avtomobilisti, da po tej progi previdno vozijo, ker je cesta na več mestih zelo ozka in nepregledna.

* Sušak je postal priljubljena nedeljska izletna točka in zaželeni weekend kraj ob našem morju. To nam nudi avtobusno podjetje, ki vzdržuje redno progo in pripelje polnaka za malenkostni iznos 125 Din iz Ljubljane na Sušak in nazaj, in to z luksuznim avtobusom, ki teče tako mirno zaradi svoje konstrukcije, da je vožnja vsakemu potniku pravi užitek. Na Sušaku, Martiščici, na Kostreni in na Urinju se dobijo prenočišča za mal denar. S Sušaka odpre avtobus ob pol 3. popoldne in je že ob 8. zvečer v Ljubljani. Prodaja vozniških listov in vse informacije dobite v Ljubljani pri Biljetarnici Putnika v hotelu Metropol (Mikič), tel. 3384, na Sušaku pa pri »Aeroputu«.

* Brezplačne nove ilustrirane prospekte razpošilja staršem, dijakom-interesantom enoletna privatna trgovska šola, znani Kristofor učni zavod. Ljubljana, Dobrobranska 15. Pošite ponje! Solnina 120 Din.

* V stratosfero je šlo le malo ljudi, še manj v batiferio. V podzemsko jamo Huda luknja pa že več tisoč. Zakaj? V brezračnih višinah in globinah potrebujemo kisik, za priveden v Hudi luknji 2. avgusta pa samo 6 Din za vstopnino. Krasna jama, bogat spored.

* Tovarna JOS. REICH sprejema mehko in skrobiljeno perilo v najlepšo izdelavo.

* Hudo maščevanje prevaranega moža. Dušan Petrovič v Črliču je imel mlado in lepo ženo Tanasijo. Rodila mu je dva otroka in sreča je bila popolna. Ker pa je mož moral večkrat na pot kot trgovec z vinom, se je začel pri lepi ženi zlagati. Neki Dušan Stanislavčević. Možu to ni ostalo prikriti in je ženo nekakrat pretepel. Pa ni pomagalo. Te dni ju je zaslišal, ko sta šla skupaj po poti proti domu. Sledil jima je do hiše in ko ju je dobil sama, ju je s sosedovo pomočjo privezal ob drevo pred hišo, nakar ju je začel neumljeno pretepati z debelo batino. Zbrala se je vsa vas, trpinčenje je trajalo celo uro, dokler ni prihitel ljubljanski brat s puško, ki je dal oba nezvestna zaljubljenca odvezati. Dušana Stanislavčevića so spravili v bolnišnico. Tanasijo pa so pustili doma da jo sam ozdravi. Uvedena je preiskava.

* Maščevanje osleparjenega Arnauta. K okrožnemu sodišču v Skopju so privedli Arnauta Feta Ekumana iz Kačanika. Maščeval se je nad nevarnim zapeljivcem Halilom Osmanom, ki mu je zapeljal ženo. Ekuman je dolgo časa skrival svoje ljubezumje, naposled je bil pričakal Halila s sekuro v zasedi, ga potegnil z oslička, ga pobil, razsekal in vrgel v reko Lepenico.

* Samomor uradnika pri našem poslanstvu v Atenah. V četrtek popoldne so našli v stanovanju mrtvega Mirka Stamenkovića, po rodu iz Niša. Uradnika pri našem poslanstvu v Atenah. Obesil se je na oknu. Zapustil je pismo na poslanika, vsebinsko še ni znana. Sodijo, da se je obesil zaradi živčnega razkroja. Kot uradnik je bil v Atenah dobro znan. Atenski listi se spominjajo njegove ljubezive ustrežljivosti nasproti vsakomur, ki se je zglasil na našem poslanstvu.

* Duhovnik ustreljen iz zasede. V Mali Plani v prokopskem srezu je bil v sredo zvečer po 21. uri iz zasede ustreljen duhovnik Miro Milovanović, ko je ravno stopil na prag svoje hiše. Ali je vzrok njegove smrti mrznja, ali maščevanje, bo dognala preiskava. Vsekakor pa je svedčnica Milovanovića ustreljen človek, ki zna dobro meriti in ki je gotovo že nekaj časa oprezoval za duhovnikom Pokoinik star 34 let, je zapustil štiri sinčke, od katerih je najstarejši dijak II. gimnazije.

* Dr. Panča Stojanović se bo branil v svobodi. Po 12 dneh ležanja v zaporu je bil dr. Panča Stojanović v četrtek popoldne izpuščen. Kakor vedo naši čitatelji, je bil v preiskavi zaradi obdolžitve, da je odpravil in sežgal nedonošne otroke v štedilniku. Dr. Panča Stojanović se bo v svobodi branil zaradi paragrafa 172, ki govori o odpravljanju.

* Preiskava o nerednostih v bolnišnici za duševno bolne v Kovinu se vodi pri okrožnem sodišču v Beli Crkvi. Razen glavnega ekonomista Božidara Severja je v preiskovalnem zaporu skladiščnik Oberstar. Sever bi bil moral biti že 6. julija zaslisan od preiskovalnega sodnika. Toda na sodno povabilo je odgovoril, da je strasten morfinist, da ima razvrzane živce in zato ne more k sodišču. Potem je dal sodnik priveriti njega in njegovega pomočnika. Zaslivanje je trajalo ves dan, nakar sta bila oba pridržana v zaporu. Novine poročajo, da sta Sever in Oberstar v teku 10 let potvorila veliko število računov in zagrešila druga nepoštena dejanja.

Iz Ljubljane

u. Članom avtomobilskega kluba. Sekcija prodajalev bencina na drobno v Ljubljani sporoča, da glede na ugodno rešitev sporne vprašanja med prodajalci bencina in petrolejskimi tvrdkami dobivajo člani avtomobilskega kluba spet bencin na običajne bone s popustom 30 par, in sicer pri naslednjih evrpalkah: Gorec, Tyrševa, Bohinec, Tyrševa, Jugo-avto, Tyrševa, Laznik, Gospodarska, Knez, Gosposvetska, Jelačin, Emonška, Stupica, Slomškova, Česnovar Karlova, Marko, Prisojna, Perdan, Krekovi trg, Demšar, Miklošičeva, Rozman, Št. Vid pri Ljubljani.

DANES IN VSAKO SOBOTO

KONCERT vojaške godbe na vrtu hotela UNION

JUTRI IN VSAKO NEDELJO

KONCERT vojaške godbe na vrtu hotela BELLEVUE

u. Kmečki vremenski pregovori za avgust. Največji vpliv pripisujejo naši kmetje v avgustu sv. Lovrenca (10.). Velikemu šmaru (15.) in sv. Jerneju (24.). Ako je vreme — pravi — na sv. Lovrenca in sv. Jerneja lepo bilo, se tudi v jeseni ne bo škalo. — Če Lovrenc bo jasn, bo grozde strden in viničar bo glasen, prijetna jesen. — Ako Lovrenc grozdek ima mehak, bo sodec vina kaj sladak. — Če je Velik šmar lepo, prijetna vinska jesen bo. — Jasna Velika maša, sladko vince prinaša. — Če je o sv. Jerneju zrel grozd dobil, bo dosti sladkega vinca piti. — Kar avgust ne skuha, tega september ne speče, to se pravi: v avgustu mora biti dovolj gorko, kakaj september ga v gorkoti več ne nadomesti. Hladne rose sadje in žita zorijo, večkrat pa tudi očrvavijo. — Sonce sprana grozde meč, z medom navdana ajda diši. — 23. avgusta imamo konec pasijih dni. — Dan 1. avgusta je dolg 14 ur 37 minut. Dan 31. avgusta se skrti za 1 uro 34 minut.

Prodajalec »Jutra« na tromaštvu v Ljubljani nasproti franciskanske cerkve je odslej aglini šlajpah st. Pri njem se dobi tudi »Slovenski narod« in »Domovina«. Kupujte pri njem!

u. V Crikvenico v narodnih nošah 8. avgust! Krajevni odbor Jadranske straže pripravlja avtobusni izlet v Crikvenico. Jadranski od 9. VIII. bo zbral v tem lepem morskem kopalisku veliko število strazarjev iz območja Oblastnega odbora Zagreba in Karlovca. Glejmo, da Ljubljana ne za-

ostane in da bo avtobus (28 sedežev) poln. Voznina v obe smeri bo okrog 100 Din. Prijave do torka v pisarni krajevnega odbora Jadranske straže, Tyrševa c. 1a/IV, kjer se plača takoj polovica voznine.

u. Podporno društvo železniških uslužbencev in upokojencev v Ljubljani bo imelo svoj redni letni občni zbor dne 2. avgusta v dvorani na Taboru ob 9. uri popoldne. u. Izlet po Ljubljani. Mornarska sekcija JS priredi jutri, v nedeljo izlet z motornim čolnom po Ljubljani do Podpeči, od tam izlet na Zalostno goro. Cena tja in nazaj 10 Din. Odhod ob 8. uri izpred »Spice« na Ljubljani, povratek ob 7. uri zvečer.

u. Dramatski krožek Jelka vprizori lutri, v nedeljo ob 20. na Vrta gostilne »Lazar«. Rožna ulica, tridejansko veselje: »Trije vaški svetniki«. Ker je predstava propagandna značaja, se vrši brez vstopnine. Vljudo vabljeni!

Dr. VOLOVŠEK VLADIMIR

specijalist za zobne in ustne bolezni do 11. avgusta ne ordinira.

u. Zaradi čiščenja kirurškega oddelka v obči državni bolnišnici v Ljubljani se bodo sprejemali za dobo 14 dni samo zelo nujni primeri. Zdravniške pomoči nima potrebi, ni se bodo morali odločiti in bi imeli samo nepotrebne stroške z vožnjo. Če se bodo izšli v tem času za sprejem.

u. Jutri vsi v Šiško na sokolsko vrtno telovadnico! Velika ljudska veselica s srečolovom in plesom. K obilni udeležbi vabi odbor društva za zgradbo Sokolskega doma v Šiški.

Radi pozne seziže okazijska prodaja S V I L E.

Kaberne Ljubljana

Oglejte si cene v izložbi.

u. Obsojeni in oproščeni po zakonu o zaštiti države. Pred počinčimskim petlanskim kazenskim senatom, ki mu je predsedoval s. o. s. Ivan Kralj so bili včeraj obsojeni po čl. 1. točka 1. zakona o zaštiti javne varnosti in reda v državi: 21-letni Rudolf Hohn iz Ljubljane na 3 mesece strogega zaporu, 23-letni akademik-arhitekt Vlastimil Kopač iz Ptuja na 4 mesece strogega zaporu in 29-letni čevljarški pomočnik Stanislav Konec iz Ljubljane na 5 mesecev strogega zaporu. Vsem trem obtoženem je bil v smislu paragr. 77 k. z. v kazni vstet tudi pripor in preiskovalni zapor, ki znaša pri vseh kakih 6 tednov. Kot olajšilno okolnost je sodišče pri vseh treh vpoštevalo odkrito priznanje, pri prvih dveh pa tudi doseganje neoporečnosti. Vsi trije so kazni sprejeti in jo bodo takoj nastopili, ker slednjima dvema na prošnjo za odlog izvršitve kazni ni bilo ugodeno. Razprava je bila tajna in je trajala nekaj nad eno uro. Obtožbo je zastopal državni tožilec dr. Hinko Lučvonič. Ob izključitvi javnosti se je vršila nato pred istim senatom nekaj nad 1 uro trajajoča razprava proti lastniku in odgovornemu uredniku revije »Mlada pota«, cand. ing. arh. Adrijanu Janču, ki je bil obtožen po čl. 1. točka 5. zakona o zaštiti javne varnosti in reda v državi, a je bil zaradi pomanjkanja dokazov v smislu par. 280 k. p. oproščen obtožbe.

Iz Celja

e. Marija Zupanova f. V svojem stanovanju v mestni narodni šoli v Celju je v četrtek v 57. letu starosti umrla za kapjo gđ. Marija Zupanova, učiteljica na dekliskih meščanskih šoli. Pred tednom se je vrnila z morja vsa srečna. »Se eno leto«, je dejala, »potem pa pojdem v pokoj v Ljubljano, kjer bo lahko moj mali nečak obiskoval gimnazijo.« Toda usoda je odločila drugače. Umrla je v spanju. »Teta, ljuba teta!« sta jo klicala zjutraj oba mala nečaka, ki sta bila pri njej na počitnicah in planila v neotlažljivi jok, ko se ni več zbudila. Mirno je bilo njeno življenje in njeno delo, polno ljubezni in skrbi do mladih in prav posebno še do njenih malih nečakov. Po rodu Gorenjka se je šolala v Sarajevu, kjer je nekaj časa delovala kot učiteljica na tamkajšnji meščanski šoli in gimnaziji. Ljubezen do svojcev pa jo je zvalila nazaj v Slovenijo. Pred šestimi leti je bila premeščena na deklisko meščansko šolo v Celju. V počitnicah je rada pohitela v Bakarac, kjer je bila tudi letos. Pred dnevi se je vrnila v Celje z namenom, da v nedeljo pohiti k svoji osesdesletni mami na Selo pri Bledu. Blago pokojnico bomo položili v nedeljo 2. avgusta popoldne v rojstnem kraju Selu k večnemu počitku. Počivaj mirno, draga tovarišica! Spomin na tebe, na tvoje nesebično delo in veliko ljubezen do mladine pa bo ostal med nami!

e. 25-letnica mature na celjski gimnaziji. Leta 1911. so maturirali na celjski gimnaziji tri slovenski osemolci: Anton Cizelj, zdaj zdravnik v Trbovljah; Mirko Dečič, sodnik v Celju; Vladimir Fohn, zasebni uradnik v Celju; Josip Gruber, ki je umrl med vojno; Josip Jeraj, profesor bogoslovja v Mariboru; Stanko Jurko, profesor telovadbe v Novem mestu; Karel Klenovšek, sodnik apelacijskega sodišča v Ljubljani; Ivan Kovač; Miloš Krulc, železniški uradnik v Celju; Filip Omladič, urednik v Ljubljani; Rudolf Ročnik, sodnik v Celju; Vinko Rom, orožniški major v Novem Sadu; Josip Samec, živinodržavnik v Murski Soboti; Pavel Strmeš, profesor v Celju; Franc Vrečko, kapetan v Čekoslovaški. Kakor čujemo, bodo obhajali ti maturanti 25-letnico svoje mature na željo nekaterih šele v jeseni, da se vsi snidejo, ker niso obhajali doslej še nobenega jubileja mature.

e. Prva jugoslovenska ekspedicija v švicarske Alpe se bo peljala v noči na nedeljo. V njej bodo najboljši planinci iz Ljubljane, Jesenice, Celja, Maribora in Zagreba. Ekspedicijo priredita osrednji odbor SPD v Ljubljani in savinjska podružnica SPD v Celju. Vođi jo bo celjski planinec g. Adrinio Kopicšek. Ekspedicija bo trajala 10 do 12 dni. Člani ekspedicije so najmojše opremljeni. Izohodišče ekspedicije

na preko 4000 m visoke alpske velikane bo Zermatt pod Matterhornom v švicarskem kantonu Wallisu.

e. Gradnja meščanske šole v Zalcu. Lani otvorjena meščanska šola v Zalcu je bila prvo šolsko leto nameščena v prostorih žalske narodne šole. Da se ji pa omogoči nadaljnji nemoteni razvoj, je bilo potrebno pravočasno misliti na nove šolske prostore. Krajni šolski odbor in občinski svet žalski sta se odločila za to, da se posloje osnovne šole adaptira s prizidkom in enonadstropnim nadzidkom na celotno zgradbo. Po načrtih arhitekta g. Savsaka iz Celja izvršuje gradbena dela stavebnik g. Vinko Jordan iz Gotovelj. potrebni gradbeni materiali pa je dobavila občina sama. Z novo gradnjo bo Zalec pridobil lepo moderno šolsko zgradbo, ki bo v ponos temu lepemu trgu Savinjske doline.

e. Dve maši za planince. V ponedeljek 3. t. m. popoldne bo maša v kapelici sv. Cirila in Metoda na Molčki planini pod Ojstrico v nedeljo 9. t. m. ob 10. popoldne pa bo planinška maša pod milim nebom na planini Okrešlju nad Logarsko dolino. Maši bosta darovala na Molčki planini lučki, a na Okrešlju solčarski župnik. Savinjska podružnica SPD v Celju vabi planince, da pohitijo v velikem številu k planinskim mašam.

e. Vsi stavkajoči delavci pri regulaciji Savinje in Tremerju se najlepše zahvaljujejo trgovcem, mesarjem in drugim, ki so jih v času njihove stavke podpirali gmotno in moralno.

e. Namesto venca na grob v Ljubljani umrlega višjega sodnega oficila v p. g. Friderika Badiure, očeta davčnega uradnika g. Maksa Badiure v Celju, je darovalo uradništvo davčne uprave v Celju Domu slepih v Ljubljani 110 Din.

e. V znamenju kriščanske ljubezni do bližnjega je objavil »Slovenec« v svoji celjski rubriki svojevredno »reklamno« notico za trafikanta-invalida v Vodnikovih ulici, ki ima nad seboj poleg nejevolj življenja še ta smrtni in naglani greh, da si tudi še upa imeti svoje prebričanje.

e. Tujski promet in umrljivost. V juliju je obiskalo Celje 1433 tujcev (935 Jugoslovenov in 498 inozemcev) nasproti 1080 v letošnjem juniju in 1312 v lanskem juliju. V preteklem mesecu je umrlo v Celju 31 osebe in sicer 11 v mestu in 20 v bolnišnici.

e. Samo do ponedeljka 3. t. m. do 18. je še čas, da obnovite srečke za zadnji, glavni razred drž. razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju.

e. Kino Union. Danes ob 16.30 in 20.30 opereta »Ljubavna dražba« in tednik.

Iz Maribora

a. Češkoslovaški poslanik dr. Girsar pripe v Maribor v sredo 5. avgusta. Ogledal to Mariborski teden in imel sečnanek s predstavnik Čekškega kluba in Č. lige.

a. Meščani! Danes se otvori jubilejna prireditve V. mariborskega tedna ki bo privabila v Maribor mnogo odličnih gostov. Naša gasilska četa praznuje svoj 65letni jubilej. Na čast vsem prireditvam Mariborskega tedna ter v proslavo 65letnice naše gasilske čete bo mestna občina danes popoldne okrasila svoja postolja z državnimi zastavami. Vljudo vabim meščane, da store isto tudi na svojih hišah. Predsednik dr. Juvan.

a. Velikopotezna tujskoprometna razstava na Mariborskem tednu. Zelo zanimiva bo na letošnjem Mariborskem tednu tujskoprometna razstava. Ta razstava ne bo samo lokalnega značaja, marveč bo posevena tudi letoviškim in zdraviliškim krajem vse Jugoslavije. Na razstavi bodo izloženi veliki fotografski posnetki prikazujoči naša letovišča in zdravilišča. Vse dosedanje tovrstne razstave so bile privlačnost Mariborskega tedna in zaslužile aranžer teh razstav g. Alfred Kralj vsi zahvalo.

a. Koncert v parku. V okviru Mariborskega tedna priredijo združeni moški zbori Ispavne pevске župe v Mariboru koncert narodnih pesni, in sicer 4. avgusta ob 20.30 v mestnem parku.

a. Ugodnost za kopalce na Mariborskem otoku. Avtobusni promet Mestnih podjetij uvaja na progi št. 17 (Mariborski otok) vozne listke vključno velopnino na kopalnice do 12.45 ure za 3 Din. Na temelju navedenih vozniških listkov, potnih in od kopalnice, imajo potniki na povratku z Otoka znižano prevoznino za 1 Din (izven sobot, nedelj in cerkvenih praznikov). Ostala enodinarska tarifa se s tem razveljavlja.

a. Domačija je zgorela posestnik Alojziju Kafelu v St. Janžu v Dravski dolini in trpi posestnik nad 25.000 Din škoda.

a. Rokovnjači ob meji. V Jesenici pri St. Ilju je v sredo ponoči obiskalo 7 mladih moških gostilno Terezije Drozgove in zahtevalo vina. Gostilniški prostori so bili zaradi pozne ure že zaprti in je hčerka Marija zaklicala skozi okno, da je vse že pospravljeno in da nočej ne more več točiti vina. Fantje se pa s tem niso zadovoljili in so pričeli streljati, da je hčerka Marija v strahu vseeno šla v klet po vino. Medtem so pa fantje že razbili glavna vrata in vdrli v prostore. Marija se je skrila za kletnimi vrati in je od ugodni priliki zbežala v bližnji gozd. Od gostilničarke Terezije Drozgove so neznanici zahtevali denar in prebrskali vse omare. Odnegli so za 600 Din cigaret in nekaj drobiža, nato so izginili v noč. Orožniki so se tisto noč pričeli zasledovati drzne roparje.

Iz življenja na deželi

Iz Zagorja

z. Smrti ugledne žene. V Hrastniku je po dolgi bolezni preminila vdova po steblarskem mojstru g. Ranzingerjevu. V četrtek so njeno truplo prepeljali z avtom v Zagorje, kjer so ga položili k večnemu počitku. Pokojnica je bila spoštovana in priljubljena. Svojim otrokom je bila skrbna in dobra mamičica, saj je potekalo nad 30 let, kar je zapustil njen dobri soprog, pa je vendar sama svojim otrokom omogočila, da so danes v dobrih položajih. Pri pogrebu, ki se ga je udeležila velika množica ljudi, je igrala žalne koračnice steklarška godba iz Zagorja. Bodi pokojnici ohranjen blag spomin, žalujočim pa naše iskreno sožalje!

z. V vilami nad očeta in brata. Sin posestnika Koširja v Kotrežu Ivan, je prodal nekaj lesa in si je privoščil v gostilni pijačo, ki ga je tako razvnela, da je potem doma razgrajal. Nazadnje pa se je spravil nad očeta in mlajšega brata ter ju z vilmi podil okrog hiše. Slačajno je bila v vasi orožniška patrulja, ki ga je ukrotila in odvedla v občinski zapor.

OBISČITE od 1. do 9. avgusta 1936.

JUBILEJNI
5. mariborski teden
POD POKROVITELJSTVOM
NJ. KR. VIŠ. KRALJEVICA ANDREJA
(50% popusta na železnice od 30. julija do 11. avg. 1936)

Velika gospodarska in kulturna revija!

Industrija, Tekstil - Obrt, Trgovina, Kmetijska razstava - Pokupnja vin - Velika gasilska razstava in gasilski kongres - Jadrarno in mornarstvo - Protipilinska obramba - Filatelistična razstava in borska znamk - Zgodovina - Umetnost - Socialno skrbstvo - Tujski promet - Umetnost - Modna revija - Akvartistična - Kuncerejska razstava - Globbarska razstava - Kongresi - Koncerti - Sport - Veselični park na razstavišču.

Mariborski otok, najlepše kopalisce v Jugoslaviji... Zeleno, romantično Pohorje... Gostoljubni, lepi Maribor...
VAS VABIJO!

Iz Kamnika

ka. Občina proda klavnico. Ze pred leti je občina sklenila na ponudbo tvorničarja g. Knafliča prodajo klavnice. Zdaj je g. Knaflič ponovil svojo ponudbo in nova občinska uprava je opirajoč se na prejšnji sklep občinskega odbora uredila vse formalnosti glede prodaje. S tem je kamniška občina prevzela obvezo zgraditi v prihodnjih letih novo moderno in higienično klavnico, saj sedanja niti zdaleka več ne ustreza potrebam mesta. Zediniti se bo še treba za prostor, kjer naj se nova klavnica zgradi. Največ verjetnosti je, da bo prvenstveno prišel v posest prostor ob Bistrici med železnim in novotrškim mostom v bližini lesene občinske šupe.

ka. Kino Kamnik bo predvajal napeto filmsko delo »Ladja brez pristanišča« V glavni vlogi Harry Piel.

Iz Ptuj

j. Nova naredba o odpiranju in zapiranju lekarn. Od 1. avgusta naprej stopi v veljavo naredba banske uprave v Ljubljani, iz katere je razvidno, da se bodo lekarne v Ptuj odpirale ob 8. in zato pa ob 19. zapirale. Službujoča lekarna bo ob 7.30 zjutraj odprta in ob 21. zaprta. Iz naredbe se da sklepati, da je odrejen nedeljski počitek za one lekarne, ki nimajo nočnih služb. S tem bodo one lekarne, ki nimajo nočnih služb, razen ob nedeljah na nastopne praznike zaprte: na novo leto, na sv. Tri kralje, Svečnico, sv. Jožefa, Marijino Oznanjenje, velikonočni ponedeljek, Marijino Vnebovstetje, sv. Rešnje telo, sv. Petra in Pavla, Veliko gospojnico, Malo gospojnico, Vse sveti, binkošti, Marijino Spodetje, oba božična praznika in državne praznike (6. IX. in 1. XII.).

j. Rešili so mu življenje. V Vičavi na levem bregu Drave je zmerom mnogo kopalcev, med katerimi je vse te dni tudi zahajal 40-letni privatni uradnik in vojni invalid g. Meliva iz Ptuja. Meliva je priplaval iz deroč Drave h kraju in mislil, da ima pod seboj dno. Zato se je hotel postaviti v vodi na noge. Ker pa ni vedel, da je Drava na tem mestu še zelo globoka, je izgubil v velikem strahu zavest, da se je začel potapljati. V bližini je bil poveljnik pujske gasilske čete g. Breznik Franc in je kar oblečen skočil v deroč Dravo. Posrečilo se mu je, da je v zadnjem trenutku še dosegel v smrtni nevarnosti nahajajočega se Melivo ter ga je prinesel na suho. Primarij dr. Kuhar, ki se je tudi v bližini kopal, je ponesrečenca za umetnim dihanjem obudil v življenje.

j. Kino. V soboto in nedeljo »Na končni postaji«. V glavnih vlogah Paul Hörbiger, Marija Andergastova in Hans Moser.

JESENICE. Zvočni kino Radio bo predvajal v soboto in nedeljo ob pol 9. uri zv. (v nedeljo pop. ob 3. uri samo ob slabem vremenu) velfilmi »Eva« z Magdo Schneiderjevo in H. Šonkerjem v gl. vlogi. Dodatki: domači Zora-magacin s posnetki planiških tekem in Paramountov zvočni žurnal. — Sledijo »Skrivnosti varisteja«.

SEVNICA.

Sokolstvo

Drevi ob pol 19. nastop olimpijcev!

Naši sokolski olimpijski reprezentanci priredita drevi poslovilni telovadni nastop pred odhodom na mednarodna tekmo v Berlin. Pri javni telovadbi, ki vzbuja med občinstvom veliko zanimanje, bodo nastopili člani in članice z obveznimi in prostovoljnimi vajami na vseh glavnih orodjih in v prostih vajah. Člani bodo nastopili na drugo, bradlji, krogi, konju na šir v preskokih čez konja in v prostih vajah. Članice pa na dvovinski bradlji, visoki gredi, v preskokih čez konja in v obveznih in prostovoljnih prostih vajah.

Obe vrsti sta prav pridno urili in smo zato prepričani, da bodo naši sokolski uspehi v Berlinu zelo častni. Sokolsko in ostalo javnost zato ponovno iskreno vabimo, da se drevi udeležijo v velikem številu javnega nastopa in pokaže svoje simpatije našim tekmovalcem in tekmovalkam. ki se bodo v Berlinu borili za čast in ugled naše države in sokolstva. Vstopnice se dobijo danes ves dan v pisarni Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu. Opozarjamo, da se bo pričel nastop točno ob pol 19. in naj zato vsi pravočasno zasedejo svoje prostore.

Češkoslovaški Sokoli na berlinski olimpijadi

V Tyrševem domu v Pragi je bila v torek zadnja izbirna tekma češkoslovaških Sokolov za berlinsko olimpijado. Tekme se je udeležilo 11 tekmovalcev in so bili doseženi naslednji uspehi: od 120 dosegljivih točk

1. Hudec Alois 116,20,

2. Löffler Emanuel 114,50,

3. Gajdoš Jan 114,45,

4. Petráček Vratislav 112,15,

5. Kollinger Jaroslav 111,25,

6. Povejšil Bohuslav 109,75,

7. Sladek Jan 109,50,

8. Tintera Jindřich 108,50.

Pred odhodom v Berlin bosta tudi češkoslovaški sokolski vrsti priredili javni telovadni nastop. Iz zgornjih rezultatov je razvidno, da so bratje Čehoslovaki izvrstno pripravljeni in da bodo častno zastopali z našimi Sokoli in Sokolkami barve slovenskega sokolstva. Slovenskim sokolskim tekmovalcem in tekmovalkam želimo obilo uspehov.

25 letnica domžalskega Sokolskega doma

Domžalski Sokol je lani praznoval 30-letnico svoje ustanovitve, letos 2. avgusta pa praznoval 25-letnico otvoritve Sokolskega doma. Sokolski dom v Domžalah je eden izmed naših najstarejših podeželskih sokolskih domov, saj je bil pred njim odprt menda le oni v Zireh.

Bratje ustanovitelji so imeli v oni dobi hude nacionalne borbe z Nemci in z nemškimi, ki so hoteli takrat zatreti slovenski življenj v Domžalah. Znani so še dogodki, ko so 1. julija l. 1905. hoteli Nemci razviti svojo zastavo. Stalne borbe z Nemci so tem bratom krepile borbenost. Plod tega je bila velika delavnost, ki se še danes zrcali v možnosti stavbi našega Sokolskega doma.

Mnogo nesebičnega dela in truda je vloženega v ta dom, kar bode v zgled mladi generaciji, kako se služi sokolski ideji in narodu.

Radio

Nedelja, 2. avgusta

Ljubljana 8: Radio orkester. — 8.45: Cas, poročila, spored. — 9: Verski govor. — 9.15: Prenos maše iz Stične. — 10.15: Simfonije suite na ploščah. — 10.45: Po štiškem samostatnu (reportaža). — 11.15: Pevski koncerti. — 11.45: Carmen Antić, vmes radijski orkester. — 12.15: Cas, vreme, spored, obvestila. — 13.20: Plošče po željah. — 17: Kmet. ura: Gospodarska slika Stične (gg. Ludvik Puš in inž. Muck Ob). — 18: Iz pravljicnega sveta (plošče). — 18.20: Oroška ura: Mikica in Mikica. — 19: Cas, vreme, poročila, spored, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 19.50: Rossi ni; Semiramis, predigra (plošče). — 20: Dopust je lep in potrebna stvar, brez razočaranja pa nikdar — peser elvar. — 22: Cas, poročila, spored. — 22.15: Prenos iz Berlina: Poročilo o poteku olimpijskih iger (g. Ciril Soukal). — 22.30: Za ples in kratek čas. Radiojazz.

Beograd 17.15: Lahka glasba. — 19.50: Narodne pesmi. — 21.10: Orkestralni koncert. — 22.30: Lahka godba in ples. — Zagreb 16.30: Godalni kvartet. — 20: Tamburaški zbor. — 20.30: Pevski koncert. — 21: Prenos filharmoničnega koncerta iz Dubrovnika. — Praga 19.50: Jazz. — 20.05: Veseloligra. — 20.40: Češke pesmi. — 21.05: Lahka glasba. — 22.25: Plošče. — Varšava 19.55: Violinske in klavirske skladbe. — 21: Zvočna igra. — 21.45: Plošče. — 22.35: Lahka glasba. — Dunaj 11: Koncert dunajskih filharmonikov. — 12.40: Orkester. — 14: Olimpijske igre. — 15.40: Komorna glasba. — 17.40: Lahka glasba. — 19.10: Nadaljevanje koncerta. — 19.30: Olimpijska reportaža. — 20.05: Spomini na Carusa. — 21: O ljubezni, žalosti in veselju. — 22.20: Iz Berlina. — 22.30: Dve violini in klavir. — 23.25: Ples. — Nemčija 18: Zastaven program. — 19: Olimpijski odmev. — 20: Orkestralni in pevske koncert. — 22.15: Olimpijska poročila. — 22.45: Plošče. — 24: Lahka glasba.

Pozivamo vsa bratska društva kamniškega okrožja in ljubljanskega, da se v čim večjem številu udeležijo naše proslave. Pridite valovnostnih krogih, da bo sprevid, ki se začne ob 14.30, čim veličastnejši!

Iz sokolske župe Ljubljana

Župni prosvetni tečaj. Prosvetni odbor Sokolske župe Ljubljana je sklenil, da priredi v dnevi od 24. do 29. t. m. v Ljubljani župni prosvetni tečaj, ki je namenjen vsem bratom in sestram, ki se hočejo po svetli pravilnemu prosvetnemu delu v naših edinicah. Tečaj bo organiziran na internatski podlagi. ŽPO je pridobil za predavatelje naše najboljše sokolske strokovnjake, zato bo nudil tečaj vsem obilo koristnih nasvetov in navodil. ŽPO poziva vsa društva in čete, da prijavijo kandidate najkasneje do 15. avgusta, ker se poznejše prijave ne bodo mogle upoštevati. Vse stroške tečaja, hrano in stanovanja plača župa, dočim plačajo vožnjo v Ljubljano in domov tečajniki sami. Ker je prosvetni tečaj nujno potreben, upravičeno pričakujemo, da bo odziv od bratskih edinic polnoštevilčen. Navodila glede tečaja bo ŽPO razposlal vsem edinicom pravočasno.

Lutkovna šola v Ljubljani. Po sklepu medžupnega lutkovnega odseka bo v dnevi od 10. do 15. t. m. lutkovna šola v Ljubljani, ki pa bo imela značaj sivezna lutkovne šole. Za šolo vlada veliko zanimanje in so prijave svoje udeležbo župe skoro iz vse države. Ako katera župa še ni prijavila svojih udeležencev, naj to stori takoj, da moremo potrebno ukreniti glede prehrane in stanovanj. MZLO.

Sokol Ljubljana—Vid vabi svoje članstvo, naraščaj in deco, da se jutri polnoštevilno udeležijo nastopa brateškega društva na Brezovici. Vsi oddelki v kroju se zberejo jutri ob pol 14. na vrtu Sokolskega doma. odkoder bo skupen odhod na Brezovico. Uprava pričakuje, da bodo vsi pripadniki pokazali svojo disciplino in se vabilu odzvali.

To sicer ni
postranska zadeva,
GLAVNO PA JE

NIVEA

Nivea naredi Vašo polt lepo
rjavo in deluje prijetno osvežujoče, če ste v vročih dnevih
zbiti in utrujeni.

Jugoslav. P. Beiersdorf
& Co., d. a. o. j. Maribor.

Gospodarstvo

Dobri izgledi za izvoz našega žita

Kakor smo že poročali, imamo letos prav obilno letino pšenice, ki bo znašala okrog 26 do 27 milijonov metriških stotov, tako da bomo imeli prav znafen izvojni presežek. Tudi koruza kaže zelo dobro in bomo tudi v koruzi imeli velike količine za izvoz. Še pred tedni nas je vse navdajala skrb, kam bomo s tolikimi količinami izvoznega presežka. Situacija pa se je v zadnjem času bistveno obrnila nam v korist.

Kakor vse kaže, bo svetovni pridelki pšenice in koruze zelo slab. V Zedinjenih državah in v Kanadi je dolgotrajna suša povzročila veliko škodo in tudi v mnogih evropskih državah, zlasti v Italiji in Franciji, je letina slaba. Zedinjene države ne bodo imele niti dovolj za lastno potrošnjo in tudi Kanada bo spričo slabe letine imela na razpolago mnogo manj pšenice nego prejšnjega leta, zlasti tudi zaradi tega, ker stopa v novo leto z znatno reduciranimi starimi rezervami, ki se cenijo le na 115 milijonov bušljev nasproti 190 milijonov pred enim letom. Položaj se je zadnje dni še bistveno poslabšal, kar je povzročilo pravo hauso na ameriških žitnih tržiščih, kjer se cene rapidno dvigajo. Na čičaski borzi je večeraj septembarska pšenica dosegla že ceno 113 centov za bušel. Septembarska koruza pa je privikar prekoračila mejo 100 centov. Okrepitev cene na ameriških tržiščih v zadnjih dveh mesecih nam kaže naslednja zanimiva primerjava:

začetek jun. konec julija
Chicago, pšenica za sept. 83,5 113 + 35%
Winnipeg, pšenica za okt. 77,0 102,5 + 34%
Chicago, koruza za sept. 57,0 102 + 79%
Cena pšenice se je na ameriških borzih od začetka junija dvignila za 34 do 35%, koruza pa se je podražila skoro za 80%. Značilno je zlasti naglo dvigovanje cene koruze, kar je posledica poslabšanih izgledov za letošnji pridelok v Zedinjenih državah, pa tudi posledica slabe letine v Argentini, kjer so vremenske nepravilnosti letošnji eno tretjino posejane površine. Izkazalo pa se je tudi, da je hudo trpela kakovost letošnje argentinske koruze.

Italija sklepa trgovinske provizorije

V zvezi z vestmi, po katerih smatra Italija, da so trgovinske pogodbe z državami, ki so se udeležile sankcij, razdrte, smo pred dnevi objavili informacijo, da namerava Italija skleniti s sankcijskimi državami in tudi z našo državo trgovinske provizorije, ker bo šele v jeseni lahko pristopila k pogajanjem za nove trgovinske pogodbe. Te informacije se zdaj potrjujejo, vsaj kolikor se tiče Češkoslovaške.

Iz Prage poročajo, da so se nedavno pričela med Češkoslovaško in Italijo diplomatska pogajanja za novo ureditev trgovinskih odnosov in da je prišlo do načelnega sporazuma, po katerem bosta Češkoslovaška in Italija do sklenitve nove trgovinske pogodbe in do razčiščenja trgovinsko-politične situacije, ki je nastala po ukinitvi sankcij, sklenili trgovinski provizorij. Ta trgovinski provizorij naj bi veljal do srede ali do konca septembra, nakar bi se pričela pogajanja za trajno ureditev trgovinskih odnosov na podlagi razčiščene situacije. O priliki dosedanjih diplomatskih pogajanj se je Italija postavila na stališče, da mora v trgovinskem prometu s Češkoslovaško imeti aktivni presežek svojega izvoza, na kar je Češkoslovaška v načelu pristala, ne strinja pa se s predlagano višino tega izvoznega presežka v korist Italije. Obojestranski uvoz bo kontingentan. Gotove razlike v naziranih obstojajo tudi glede klirinškega plačilnega prometa, ker Italija neče pristati na obnovo dosedanjega klirina. temveč želi plačilni promet modificirati v tem smislu, da bi bolj ustrežal principu kompenzacij. Češkoslovaška pa vztraja na svojem dosedanjem stališču glede popolne obnove klirinškega prometa. Osta pa upanje, da bo dosežen kompromis v toliko, da se bo klirinški plačilni promet v času veljavnosti trgovinskega provizorija vrnil v nekoliko modifizirani obliki. Zaradi sklenitve trgovinskega provizorija in sporazuma v plačilnem prometu bo prihodnje dni odstopala v Rim češkoslovaška delegacija pod vodstvom ministrskega svetnika dr. Mahatija.

Spor zaradi zgraditve luke pri Methoviću

Gospodarski krogi v naših pomorskih lukah so v poslednjem času zelo vznemirjeni zaradi načrta, po katerem naj bi se na izlivu Nerete pri Metkoviću zgradila nova luka Ploče s stroški okrog 100 milijonov Din. Ze na medministrski konferenci, ki se je vršila 11. maja t. l. na Sušaku pod predsedstvom trgovinskega ministra in kjer so v glavnem razpravljali o razširjenju suške luke, je predsednik suške mestne občine g. Ružić zavzel odločilno stališče za to, da se morajo najprej izpolniti in razširiti obstoječe naše luke, kakor so Sušak, Šibenik, Split in Dubrovnik, ne pa da bi se porabila ogromna vsota 100 milijonov Din za izgraditve ene same nove luke Ploče pri Metkoviću. Enako stališče je zavzela tudi Trgovsko-industrijska zbornica v Zagrebu. S tem stališčem se strinjajo tudi predstavniki gospodarskih krogov iz Splita, Šibenika in Dubrovnika.

Predstavniki našega primorskega gospodarstva se čudijo, da se v sedanjih težkih finančnih razmerah najde kredit 100 milijonov za eno samo luko, medtem ko ni sredstev za najpotrebnejše naprave v obstoječih lukah, ki lahko prevzamejo ves pomorski promet. Z vsoto 100 milijonov Din, tako pravijo primorski gospodarski krogi, bi lahko obstoječe luke sijajno opremili in razširili. To bi bilo tem bolj potrebno, ker smc v pogledu ureditve naših luk mnogo zamudili. Gospodarski krogi iz Sušaka, Splita, Šibenika in Dubrovnika so sedaj napravili skupno akcijo, da preprečijo merodajne kroge o pogrešnosti načrta za zgraditve luke Ploče. Akcija primorskih gospodarskih krogov pa je naletela na hud odpor v gospodarskih krogih Srbije, Bosne in Hercegovine, ki pripravljajo sedaj protiakcijo.

Karteli

Nedavno smo navedli nekaj podrobnih podatkov o posameznih kartelih, registriranih v kartelnem registru. V naslednjem navajamo še nekaj takih podatkov iz kartelnega registra:

Kartel za karbid je bil najprej sklenjen do 31. decembra 1935 in se avtomatično podaljšuje za leto dni. Ta kartel tvori »La Dalmatienne«, družba za izkoriščanje vodno-električnih sil v Dalmaciji in Tvornica za kušil v Rušah. Predmet kartela je kalcijev karbid za proizvajanje acetilena in za uničevanje škodljivcev v kmetijstvu. Dogovorjeno je kontingentiranje prodaje poleg skupnega določanja cen in skupne prodajne propagande. Poleg domačega kartela je prijavljen tudi mednarodni kartel za karbid, v katerem sodeluje poleg omenjenih dveh podjetij še Bosansko d. d. za elektrino. Jajce. Kartelna pogodba določa skupno prodajo preko centralnega urada.

Kartel za cianamid je bil sklenjen prvotno do 30. junija 1936 in je bil potem podaljšan za leto dni. Tudi ta kartel tvori »La Dalmatienne« in Tvornica za kušil v Rušah. Predmet kartela je kalcijev cianamid kartelna pogodba pa vsebuje določbe glede razjoniranja prodajnega področja, kontingentiranja prodaje, skupnega določanja cen in prodajnih pogojev in skupne propagande za umetna gnojila.

Kartel za kuverte je bil prvotno sklenjen do konca leta 1934. in se avtomatično podaljšuje za dve leti. Ta kartel tvori naslednje tvrdke: Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode; Zagrebska delniška tvornica papirja; Lipa Mill d. d. v Zagrebu; Mursa Mill. tvornica kuvert. Samuel Dirnbach v Osijeku; Tvornica papirnate blaga Ilić in Cuturić v Beogradu; »Kuverta«, konfekcijska tvornica, d. z. o. z. v Ljubljani. Predmet kartela so kuverte vsake vrste in velikosti ter običajna mapa.

Dogovorjeno je reguliranje proizvodnje, prodaje in kredita, rejoniranje tržišča in kontingentiranje prodaje, skupno določanje cen in prodajne politike ter nakup papirja v Združenih papirnicah Vevče, Goričane in Medvode.

Kartel za ovojni papir tvorijo naslednja podjetja: Industrija papirja in lepenke, d. z. o. z., Sladki vrh; Tovarna za papir in lepenko I. Bonač in sin. Ljubljana; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode; Tvornica papirja d. d. Čačak; Zagrebska delniška tvornica papirja. Kartel je bil prvotno sklenjen do 1. januarja 1931., pozneje do konca leta 1934 in se vsako leto avtomatično podaljšuje. Predmet kartela so vse vrste ovojnega papirja. Dogovorjeno je izenačenje kvalitete in tipov, prodajanje preko skupnega organa Hip (Hrvatska industrija papira), kontingentiranje proizvodnje in prodaje ter izenačenje cen in prodajnih pogojev.

Kartel za nogavice tvorijo v Jugoslaviji naslednja podjetja: »Moravija«, tvornica pletenih proizvodov, d. d. v Beogradu; »Fako«, jugoslovenska tvornica nogavic in trikotar, d. d. v Subotici; Braća Graner, tvornica nogavic in trakov v Čakovcu; »Silke«, tvornica nogavic, d. d. v Zagrebu. Kartel je bil prvotno sklenjen do konca leta 1933., pa je bil pozneje podaljšan na nedoločen čas do odpovedi. Predmet kartela so nogavice, izdelane na strojih Cottom. Dogovorjena je skupna prodaja in prodajna politika, ureditev produkcije in vzajemna pomoč. Skupno zastopstvo karteliranih tvornic je v Beogradu.

Zavarovalne družbe v Jugoslaviji imajo glede na razne zavarovalne pogoje tri kartele. Najmočnejši je splošni kartel, ki se nanaša na zavarovanje proti požaru, vltomu, tatvini, poškodovanju šip in strojev in proti nezaposlenosti. Ta kartel tvori 21 zavarovalnih družb, in sicer: »Anker«, Assicurazioni Generali, Beogradska zadruga, Bazelska zavarovalna družba, Vzajemna zavarovalnica, »Dunav«, »Internationale«, Jadranska zavarovalna družba, »Jugoslavija«, »Comercial Union«, »Croatia«, »Nada«, »Royal Exchange assurance«, »Rosia-Fonsiere«, »Sava«, »Slavija«, »Srbija«, »Union«, Zedinjena zavarovalna družba, »Feniks« in »Sumadija«. V kartelu za zavarovanje proti škodi zaradi toče so vključene naslednje družbe: »Croatia«, »Dunav«, »Jadranska zavarovalna družba«, »Jugoslavija«, »Rosia-Fonsiere«, »Sava«, »Slavija« in Zedinjena zavarovalna družba. Ta kartel je sklenjen za pet let. Tretji kartel pa se nanaša na zavarovanje avtobusov in avtobusnih potnikov ter avtomobilov po predpisih trgovinskega ministristva. Ta kartel tvori: »Anker«, Beogradska zadruga, »Croatia«, »Dunav«, Evropska d. d. za zavarovanje blaga in priljage, »Feniks«, »Internationale«, »Jugoslavija«, »Rosia-Fonsiere«, »Sava«, »Slavija«, »Srbija«, »Sumadija«, Zedinjena zavarovalna d. d., »Union« in Vzajemna zavarovalnica. Ta kartel je sklenjen na 10 let in se avtomatično podaljšuje za nadaljnjih pet let. Kartelirane zavarovalne družbe so se v kartelnih pogodbah obvezale, da se bodo držale sporazuma o izenačenju zavarovanih pogojev, o izenačenju tarife in o oenitvi škode preko skupnega urada.

Gospodarske vesti

Povišanje poštne tarife stopi danes v veljavo. Z današnjim dnem stopi v veljavo delno povišanje poštne tarife v smislu odloka ministra za pošto, telegraf in telefon od 4. julija t. l. Poština za običajno pismo v inozemstvo do 20 g znaša sedaj 4 Din (dosedaj 3,50), za vsakehi nadaljnjih 20 g ali del te teže pa 2 Din (dosedaj 1,50). Poština za običajno dopisnico v inozemstvo znaša 2 Din (dosedaj 1,75). Gornje povišanje ne velja za pisma in dopisnice, naslovljene v Italijo, Češkoslovaško, Grčijo, Rumunijo in Turčijo; za ta pisma ostane poština nespremenjena. Ekvivalent za plačilo poštne za pakete v prometu z inozemstvom je odsej določen na 15 Din za 1 zlati frank — 1. avgusta pridejo v promet nove znamke po 2 in 4 Din. Na znamkah je lik kralja Petra II. Znamke po 2 Din so rdeče, znamke po 4 Din pa temnomodre barve. Sedanja zaloga znamk po Din 1,75, 3,50 in 4 se ima docela porabiti, toda le za frankiranje poštnih pošiljk v notranjem prometu.

Uradni tečaji za avgust. Finančno ministristvo je za avgust določilo naslednje uradne tečaje: 1 napoleonor 303 Din; 1 zlati turška lira 344; 1 angl. funt 238; 1 ameriški dolar 43,30; 1 kanadski dolar 43; 1 nemška marka 15,50; 1 polski zlot 8,20; 1 avstrijski šiling 8,70; 1 belga frank 7,35; 1 madž. pengő 8,80; 1 brazilski milraj 2,40; 1 egiptski funt 220; 1 urugvajski pezo 19; 1 argentinski pezo 12; 1 turška papirnata lira 34,70; 100 švic. frankov 1427,50; 100 alb. frankov 1410; 100 franc. frankov 288; 100 ital. lir 325; 100 holandskih goldinarjev 2945; 100 bolg. levov 47; 100 rumunskih lejev 37; 100 danskih kron 976; 100 švedskih kron 1120; 100 norv kron 1100; 100 španskih pezet 650; 100 grških drahm 41; 100 če. škocelov. kron 180; 100 finskih mark 96,50; 100 letonskih latov 1130 Din.

Francija bo urvala našo pšenico. Med zastopniki naših in francoskih gospodarskih krogov so se pričela pogajanja, ki kažejo, da obstoja večje zanimanje za uvoz naših kmetijskih pridelkov v Francijo in v sploh za izboljšanje gospodarskih odnosov med obema državama. Zanimivo je pri tem omeniti, da je bila pšenična letina v Franciji letos zelo slaba in da bodo Francozi letos najbrž prisiljeni uvoziti večje količine pšenice. Nadetiati se je, da bodo primanjkljaj svoje pšenice nado mestili s pšenico iz Jugoslavije in Rumunije.

Borze

31. julija

Na ljubljanski borzi se oficilni tečaj deviz danes niso bistveno spremenili. V privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingov po 8,69 dočim so notirali angleški funti 238—238,50. V zagrebačnem privatnem kliringu je bil promet v avstrijskih šilingov po 8,6050. V angleških funtih po 238, v grških bonih po 28,50 in v španskih pezetaht po 6,00. Nemški klirinški čeki so se trgovali v Ljubljani po 13,72, v Beogradu po 13,6519 in v Zagrebu po 13,64 odnose do konec septembra po 13,51. Italijanske lire so se v privatnem kliringu v Beogradu trgovale po 315, v Zagrebu pa so se nudile po 320.

Na zagrebačnem efektnem tržišču je notirala Vojna škoda 362—364 (v Beogradu je bil promet po 363—364). Zaključki pa so bili zabeleženi v 7% Blairvemu posojilu po 73,25, v 7% Sedigmannovemu posojilu po 86 in v delnicah PAB po 231.

Devize

Ljubljana. Amsterdam 2962,43—2977,03
Berlin 1751,33—1765,21, Bruselj 734,90—739,96. Curih 1424,22—1431,29, London 218,12—220,18, Newyork 4322,52—4358,83
Paris 287,82—289,26, Praga 180,33—181,44.

Curih. Beograd 7, Partiz 20,2075, London 15,36, Newyork 306,125, Bruselj 51,65, Milan 24,15, Amsterdam 208,10, Berlin 123,15, Dunaj 57,25, Stockholm 79,20, Oslo 77,20, Kobenhavn 68,55.

Efekt

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 362—364, 6% begluske 67 bl., 7% invest. 83 den., 7% Drž. hip. banka 86—86,25, 7% stabiliz. 83—83,25, 7% Blair 73—73,50, 8% Blair 83—84, delnice: Narodna banka 6100 den., PAB 231—233, Trboveljska 125—132, Šećerana Osijek 135 bl., Izis 16 den.

Beograd. Vojna škoda 363,50—364,50 (363—364) 4% agrarne 48—48,50, 6% begluske 68,75—69, 7% invest. 83,25 den., 7% stabiliz. 83—84, 7% Blair 73,50—73,75, Narodna banka — (6230), PAB 231,25—232,75.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 31. julija. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 113, za dec. 113,75, za maj 115,75; koruza: za sept. 101,875, za dec. 102,50.

+ Winnipeg, 31. julija. Začetni tečaji: pšenica: za sept. 103,625, za dec. 101, za maj 100.

+ Novosadska blagovna borza (31. t. m.) Tendence nespremenjena. Pšenica (cene Prizade): potiska, šlep, 79 kg, 2% 127,50 — 128,50; gornjebaška in gornjebanatska, 79 kg, 2% 122,50; baška in banatska, 79 kg, 2% 120,50; sremska in slavonska, 78 kg 3% 114,50. Rž: baška nova 97,50 — 102,50. Ječmen: baški in sremski novi, 64 kg 90 — 92,50. Oves: baški, sremski in slavonski 100 — 102. Koruza: baška in banatska 96 — 98. Moka: baška, sremska, slavonska in banatska »0g« in »0gg« 195 — 205; »2« 175 — 185; »5« 155 — 165; »6« 135 — 145; »7« 115 — 125; »8« 100 — 102,50. Otrbi: baški, sremski in banatski 74 — 76.

+ Budimpeštanska terminska borza (31. t. m.) Tendence prijazna. Koruza: za avg. 12,68—12,88, za sept. 12,93—12,65, za maj 1150—11,51.

BOMBAY

+ Liverpool, 30. julija. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za julij 6,78 (prejšnji dan 6,89), za dec. 6,40 (6,42).
+ Newyork, 30. julija. Tendence stalna. Zaključni tečaji: za avgust 12,72 (12,67), za dec. 12,07 (12,02).

Nevarni dnevi prihajajo

za Vaše lase. Teme je zaradi vročine vlažno in zato se lahko prijemlje prah. Dnevno pranje glave s SORELO najbolje ščiti pred škodljivim delovanjem in preprečuje tvorjenje prhljaja in izpadanje las.

Dobiva se v vseh strokovnih trgovinah po ceni 7.—, 12.— in 25.— Din.

Globoko potrpi javljamo pretržno vest, da je dne 30. julija ob 17. uri po težki bolezni nenadoma preminul naš ugledni in poštvovalni član urrave, podpredsednik, gospod

GAŠPER PELKO

POSESTNIK IN GOSTILNICA

Vestnemu, dolgoletnemu občinskemu svetovalcu, ki ima za našo občino velike zasluge, ohranimo nemilnjiv spomin!

TOPLICE PRI STRAZI, 31. julija 1936.

Občina Toplice na Dolenjskem

Saragossa - ključ situacije

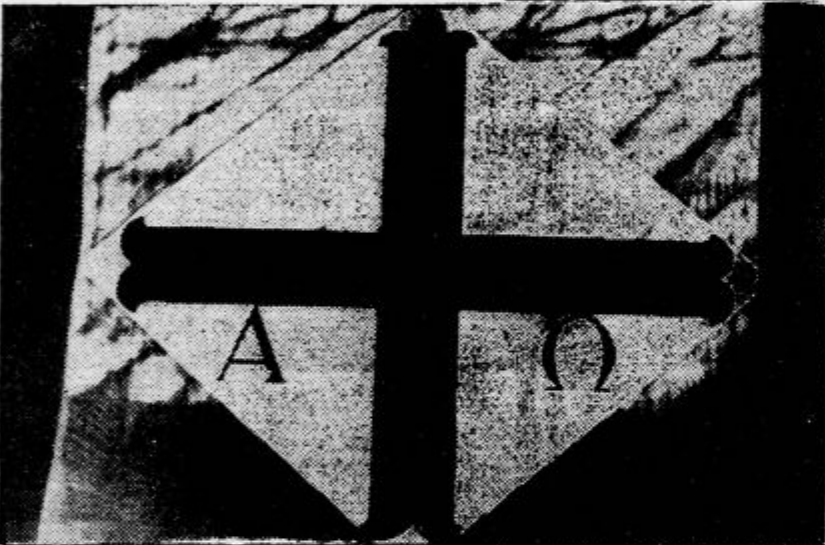
Oborožene moči so se osredotočile na severovzhodu Španije - Obe strani sta se pripravili na boj za Saragoso

Najnovejša poročila na prvi strani

General Carrasco, vojaški poveljnik v San Sebastianu

Zgoraj: Vindni prostovoljci pred Seviljo - Na desni: Vindni sveto vojaštvo deli orožje prebivalstvu - Spodaj levo: Oficijska zastava upornikov in španske klerikalne (recte: katoliške) akcije.

Zgoraj levo: V Barceloni rekvalifikirano vinski pristali avtomobile za prevoz vojaštva in topov - Na desni: Sopraga in brat v Madridu umorjenega Ovída Solera sta pribežala v Barcelono - Spodaj: Avtomobilska kolona prevaža vinski čete v Píno, oddaljeno 35 km od Saragosse

Azijski Ariji in arabske babice

Zamisli novega kurza v Nemčiji, ki je že sama na sebi groteska, se preminja v praksi v še hujšo grotesko

Če hoče danes nekdo v Nemčiji dobiti kakšno nameščenje, se mora izkazati s svojo »plemensko čistostjo«. Kdor se hoče udeležiti kot častnik, kdor hoče v SA, SS ali katerih drugih organizacijah narodno socialistične stranke imeti kakšno vlogo, se mora izkazati s arijskimi predniki do l. 1800. Tako je režim uvedel nekakšen družinski potni list, ki predstavlja neko vrsto rodovnika. Dobiti ta uradni rodovnik, pa ni tako lahka reč. Kompetenti zanj se morajo obrniti do cele vrste oblasti in potem dolgo čakati na odgovor, kajti uradi so zaradi silnega povpraševanja po arijskih prednikih preobremenjeni s delom kakor nikoli.

Nemško ljudstvo velja za povprečno zelo izobraženo in inteligentno, vsaj hvali se rado s tem, toda dejstvo je, da večina pretvarevala nima pravega pojma o tem, kaj pomeni »Ariji« prav za prav pomeni, čeprav je to vendar beseda, ki jo uporabljajo milijonkrat na dan. Iz tega se rodijo najbolj smešni nesporazumi. Berlinski list »Neues Volk« je objavil v eni svojih zadnjih števil precejšnjo zbirko najbolj groteskni vlog, ki jih je prejel od sam matični urad v tem mestu.

Tako piše neki neurečnik: »Pogledal sem

v lekaikon za Ariji. Tam pravijo, da živijo Ariji v Aziji. Mi pa nimamo v Aziji nobenega sorodnika, kajti doma smo iz Prenzlaua«.

Se huše se je zgodilo nekemu drugemu občanu: »Prosim, pošljite mi arabko babico s rojstvom in smrtjo.« piše mož v svoji vlogi. S sorodstvom je sploh velik križ: »Moj lastni pravi, da je Ariji«, piše. »Takšna ustna trditve ne velja nič. Toda če jo bo imel črno na telesu, tedaj ne bo mogel več dvomiti.«

Neki drugi obupanec kliče na pomoč: »Prosim, pomagajte mi do arijeke stare matere, saj mora biti v vaši matriki.« Neki uradnik pa pravi: »Potrebujem svojo arabko za ureditev uradniškega zakona«, iz neke druge vloge: »Z ozirom na splošno preobrat, prosim za izkazilo mojega rojstva.« — »Ker nimam v Gdanekem nobenega znaneč človeka, se obračam s svojim rojstvom do vas,« piše nekdo. In: »Prosim, pošljite mi moje rojstvo, ker ga potrebujem za poroko.« moleduje drugi neurečnik. »Končno vas prosim za sporočilo, da li mi mojega starega očeta v lamkajšnjih seznamih mrtvecev,« se je oglasil neki možakar. »Umrli je l. 1820. do 1850.« i. t. d.

Konec Hudičevih otokov

Blumova vlada namerava ukiniti francoske kazenske kolonije in nadomestiti kazne izgnanstva s drugimi metodami.

Pravosodno ministertvo je v ta namen skaj s kolonialnim ministertvom že izdelalo načrt, katerega podrobnosti še niso znane. Golovo pa je, da se bo odpravilo prisilno delo v kolonijah in prisilno bivanje v kolonijah po končani kazni.

Pravosodno ministertvo pripravlja splošno reformo kazenskega zakonika glede težkih zločinov, ki so se doslej kaznovali s izgonom v kazenske kolonije.

Tehnice za tehtanje ljudi

Ko so spravili prve moderne avtomatizirane tehnice za tehtanje ljudi v promet, so smatrali to za nov izum in za velik uspeh nove ideje. To je bila velika smota. Osebnostne tehnice so obstajale namreč že l. 1724, kakor nam dokazuje neki dokument iz tega leta, kajti na prošnjo, ki jo je tedaj naslovil neki Desbades na francosko vlado, so zapeli naslednja rešitev:

»Njegovo veličanstvo je na vsi državnega sveta dovolilo, naj se osebnostne tehnice postavijo za dobo dvestotih let na cestah in laven vrat pariškega mesta, kakor tudi na sejnih. Lastnik teh tehnik tmej pravico zabavati ta čas odškodnino od vsake osebe, ki se hoče tehtati. Ker so te tehnice namenjene samo za tehtanje oseb, je prepovedano uporabljati jih za tehtanje blaga ali drugih stvari.«

Huda kazen ...

Eleanora Holm Jarret, ameriška plavalica, ki je med veljačo v Evropo prekrčila čistočivno glavo trenirke, je bila izključena od olimpiade

Zdravje poleti

Kakšna naj bo naša oblača, kaj naj jemo in pijemo

Splošno je znano, da morajo biti poletna oblačila lahka in svetla. Svetla oblačila so skoraj pedeset odstotkov manj topla kakor temna in istega blaga. Za obutev so priporočljivi svetli polkovlji, pokrivalo pa naj bo iz svetle slame. Plavalne bluze so priporočljive od flanelastih.

Na nego kože moramo zelo paziti. Često umivanje s toplo vodo in mrzle kopeli ohranjajo kožo karknjo čiste, olajšujejo zmoženje in skrtajo tako za potrebno ohlajitev. Spodnje perilo je treba pridno menjavati. Kdor se hudo pot, naj nosi karknjevospodnje perilo.

Svetli vrak nam je poleti neobhodno potreben. Topli prepih ne škoduje! Poleti moramo spati pri odprtih oknih, pokriti le s rjuho.

Gibanje se moramo čim bolj. Gibanje telo ogreva in tega se moramo čuvati. Direktnega sonca se izogibajmo, posebno pa direktnega sonca v glavo. Stopajmo rajši počasi v senci.

Hrana naj bo vedno sveža. Najbolj priporočljiva je poletni rastlinska hrana, ki se ne kvari tako hitro kakor meso in jajca. Najboljša pijača je hladna voda. Rajši pa pijmo čiste po malem, drugače namoglo nastati kakšne neprijetne driske.

Špiritisti v Bratislavi

Ne dobri in ne zli duhovi ne bodo pomagali prevečani sleparki

Bratislavski polletja prebija grehe neke Pavline Kovalčíkové, ki je prirejela v svojem stanovanju špiritistične seje in pri tem gojila ljudi. Podjetna ženska je znana s strani očara sebe cel krog lahkovernih ljudi, ki jim je objavljal po osredovanju »duhovi« paradiži na zemlji. Pri sestankih je svoje klientske objavljal za zneske do 12.000 Kč. Ti klienti so bili večinoma ženske.

V svojem »laboratoriju« je imela Kovalčíková indijanskega masla, ki je bil obdovan s posebnimi silami. S tem maslom ji je bilo mogoče, tako je sama trdila, praktično dobre duhove in naščevati hudobne duhove proti dobošenim osebam. Ti duhovi pa so zabavali za svoje »delo« trbuht in babjeverne ženske so jim prinašale vse, kar je Kovalčíková zahtevala, če ne kaj drugega, pa vsaj živila.

Pred nekoliko dnevi pa je neka le preveč opeharjena ženska vložila ovsdvo na policijo. Policijski uradniki so vdrli v hi-

šo, bal ko je bila pri Kovalčíkovi nove »seanse«. Zenske, ki so bile nezvočne, so se obrnile proti policiji in se postavile za »mojstrice«. Može postavte pa niso izgubili časa. Prijeli so sleparko in jo spravili v zapor.

Naročniki ponedeljskega »Jutra« prejemale revijo »Življenje in svet« zastoni.

A NEKDOTA

V neki družbi so govorili o pisavi Bernard Shaw se je pritoževal nad svojo nečistljivo pisavo, ki je groza njegove tajnice. Nekdo drugi je omenil znanega gledališkega kritika Morrisa, ki ima tudi nečistljivo pisavo.

»No, med nama je vendarle majhna razlika«, je menil Shaw, o katerem je znano, da Morrisa ne trpi, »kar Morris piše, ostane nečistljivo, tudi če gre v tisk.«

VSAK DAN ENA

»Kje je moj naprtnik?«
(»Everybody's looking for it«)

Pisma dospela čez 28 let

Nekateri Londončani so morali te dni gledati precej začudeno, ko so jim pismo, noše prinesli pisma, ki so bila oddana na pošto že pred 28 leti. Ko so pred kratkim demontirali neki poštni nabiralnik v Londonu, da ga popravijo, so odkrili v njem ta pisma, ki so bila zašla v razpoko med odprtino in sprednjo steno nabiralnika. Poštna uprava bi ta pisma lahko morda sežgala, odločila pa se je, da jih preda nastojnikom. S posebnim dopisom jih je prosila, naj ji te dolge zamude ne zametijo preveč. Slučaj je hotel, da so vsi nastojniki še živi in tako so imeli pri stvari vendarle nekaj zadoščenja.

ZANE GREY:

BETTY ZANE

Zgodovinski roman iz ameriške revolucije

7. poglavje.

Mrzli novembrski nalivi in decembrske snežne viharje so bile minile, in sredozimje s svojimi ledenimi viharji se je bilo pričelo. Črni gozd je bil izgubil veselo jesensko rdečino in rumen in se preoblekel v mračne zimske barve, tako da je bil zdaj nepopisno pust na pogled. Na ovinku reke, pred gornjim koncem otoka, je bila nastala ledena stena, in debela, naplavljena les, ledene gruče in velikanski ledeni bolvani so se bili med bregovi tako tesno stisnili in zagostili, da so kljubovali celotni pritisku mogočnega toka. Ta naravni most je ostal vsako leto, dokler ni pomlad razklenila mrzlih prstov ostarele zime. Griči okoli Forta Henryja so se belo lesketali v svoji snežni odeji. Velikanske snežne plasti so bile enako visoke kakor plot polkovnika Zane, ponekod pa še višje. Borovci so pod belim bremenom onemoglo klonili k tlom.

V prijetni koči polkovnika Zane so na kamenitem ognjišču prasketale in pokale plamenčice hrastove klade. Polkovnik in njegova žena sta sedela pred ognjem; pravkar sta se bila nekoliko sporekla z Jonathanom, ki se za nič ni hotel odreči nevarnega kletanja po zimskem gozdu.

351

»Kje je Betty?« je vprašal Zane.

»Povabila sem jo, naj se pelje z otroki v saneh na izprehod. Betki je treba gibanja. Mnogo sedi doma, in zadnji čas je nekam blede videti.«

»Kaj? Betty je videti blede? Kar živi, še ni bila bolna. Jaz nisem opazil nobene izpremembe.«

»Ne, ti nisi seveda opazil. Moški ste zmerom slepi. A povem ti, Betty je popolnoma izpremenjena. Po cele ure sedi pri oknu in strmi venkaj. Prejšnje čase je bila zmerom dobre volje, in kadar se ni z otroki podila okoli, se je ukvarjala z iglo. Včeraj, ko sem prišla v neno sobo, je hitro vzela knjigo in si zakrila obraz — mislim, da nalašč; videla sem, da je bila jokala.«

»Morda imaš prav. Če prav pomislim, se mi zdi, da Betty ni več tako živahna, kakor je bila.« Polkovnik Zane je resno pokimal. »Nekam tišja je postala. Ali je nesrečna? Kdaj si prvič opazila to izpremembo?«

»Mislim, da kmalu po tem, ko je Mr. Clarke lansko jesen zapustil trdnjavo.«

»Clarke! Kaj bi ta imel z Betko? Na kaj meriš?« je vzkliknil polkovnik in poskočil.

»Nu, Eb, nikar tako strašno ne glej. Mirno mu je položila roko na komolec. »Ničesar posebnega ne mislim reči in prav gotovo da ničesar zoper Mr. Clarke; poštenjak je bil. Res rada sem ga imela.«

»Jaz tudi — jaz tudi,« ji je polkovnik segel v besedo.

»Mislim, da Betty ni popolnoma ravnodušna do Mr. Clarke. Proti njemu je bila drugačna kakor sicer. Nu, zdaj je odjahal in jo je pozabil. Nama dvema se čudno zdi, ker si ni moreva predstaviti, da bi kdo mogel ostati neobčutljiv za čare naše lepe Betke. A naj bo še tako mikavna, moški časih ljubijo in vzdihujejo, potem pa odidejo sam Bog si ga vedi, kam... Otroke slišim: prihajajo. Ne pokaži Betki, da sva govorila o njej. Risje oči ima.«

Od zunaj se je razlegel glasen otroški smeh. Vrata so se odprla, in v sobo je planila Betty, spremljana od trsatih, rdečeličnih otrok. Vsi so bili polni snega.

»Krasno smo se zabavali,« je zaklicala Betty. »Imeli smo veliko bitko s kepami, in dečka sta me prisilila, da sem morala pobegniti v hišo.«

Polkovnik Zane je zvedavo gledal sestro. Lica so ji žarela od zdravja, oči so se ji iskrale od radosti. Ker se mu ni posrečilo najti v Betki nobenega sledu tiste izpremembe, o kateri sta govorila z ženo, si je dejal, da so ženske pripravnejše za presojanje svojega lastnega spola kakor možje. Priznati si je moral, da opazja na sestri le eno izpremembo: to, da je vsak dan zalša.

»Oh, očka! Samu sem zagnal veliko kepo v glavo, Betko sem napodil v hišo, in po grču sem se čisto sam spustil na sankah. Sam se ni upal,« je Noe rekel očetu.

»Če je Sammy izprevidel, da se je nevarno samkati po grču, je bil pridnejši od tebe, Nu, skočita

k Annieji, da vama sleče mokro obleko.«

»Tudi jaz se moram preobleči,« je rekla Betty. »Vsa premrzla sem. Mrz priiska čedalje huje. Videla sem Jonathana, kako je šel v hišo. Ali pojde v Fort Pitt?«

»Ne, sklenil je počakati boljšega vremena. A poslušaj: danes opoldne sem pri posadki srečal Mr. Millerja, ki te vabi, da se drevi udeležiš vožnje s sanmi. Pri Watkinsovih bo menda ples. Ves mladi svet se bo zbral. Vožnja je dolga, a mislim, da se ni česa bati. Silas in Wetzel se tudi peljeta. Toplo se obleci pa pojdi z njima. Z Watkinsovo staro babico se še nisi seznanila.«

»Prav rada,« je rekla Betty.

Betkina soba je bila zelo prijeten prostor, ako pomislimo, da je bila v pionirski koči. Imela je dve okni; večje je gledalo na reko. Stene so bile obite z belo brezovo skorjo. Svetla, doma stekla preproga je pokrivala tla; v kotu je stala majhna knjižna omara, ostala oprava je pa sestajala iz dveh stolov, mize, predalnika z zrcalom in velike omare za obleko. V tej omari je Betty hranila oblačila, ki jih je bila prinesla iz Filadelfije in ki so ji občudovala vsa vaška dekleta.

»Zakaj me je Eb tako zvedavo gledal?« je ugibala Betty, ko je obuvala male mokasine. »Drugega mu ni navadno prav nič po godu, če se tako močno oddaljam od trdnjave; zdaj bi pa menda za vsako ceno rad, da se udeležim tega plesa. Rada bi vedela, kaj mu je Bessie rekla zastran mene?«

Kulturni pregled

Bibliofska izdaja „Krst pri Savici“

Letošnje stoletnico najpomembnejše slovenske epine pesnitve 19. stoletja, Prešernovega »Krst pri Savici«, je poštastil grafik Stanko Gladnik z bibliofske izdaje tega »pa. V dokaj skromni slovenski bibliofski zavema Gladnikova izdaja posebno mesto. Izdajatelj, ki se edini pri nas smotrno tavi z vprašanji pisave in stremi po visokem cilju, da bi s proučevanjem in obdelavo pisanih črk prispel do tipa naše tiskane latinice, je izdal v knjižni obliki svoj originalni rokopis Prešernove pesnitve. Ves zaverovan v skrivnost in lepoto napisane črke kot izvora in

vzroka vsa ga tiska, z ljubeznijo, ki nas spominja predgubnih knjigopiscev, je Gladnik prepisal verz za verzom, sprev za sprevom, vse po prvotni izdaji »Krst pri Savici« (z izpopolnitvami, ki so tu povsem pravilne), doživljal ter v črke in v barve prenašal svoje grafično občutek. Prešernovega »epa. Potlej so mu te slikovite liste klisirali, tiskar jih je oddisil (slo na ročno posnetem papirju, štiri sto na japonskem), knjigovez pa skrbno zvezal (prvo skupino v pergament, drugo v platno). Nato je izdajatelj še ročno opremil naslovni list in inicijale. Reprodukcijskega teksta je dvobarvna (črna in rdeča). Izdaja knjige je enkratna, vse priprave so uničene, klišeje pa prevzame študijska knjižnica. Tak je postanele te bibliofske knjige, ki je posledek dolgotrajnega in utrudljivega dela in po svojih stroških kar pogumem izraz zaupanja, da bo trud poplačen.

Človek se ob tej nenavadni knjigi vendarle vpraša: Čemu kult pisave? Mar ni za knjigo primernejša kakšna dovršena tiskarska izdaja? Tiskane črke namesto narisanih pismenk?

Stanko Gladnik je nekaj časa usmerja svoja grafična in bibliofska prizadevanja prav na področje pisave, pri čemer ima čisto posebno nameno, ki smo jih minogrede že omenili. S pisavo se vracamo v dobo pred izumom tiskarstva. Prav to ima svoj pomen. Pogled v tuje revije in zbornike (na pr. »Die zeitgemäße Schrift«) nam kaže, da v ozadju za mogočno črno umetnostjo delujejo majhne skupine knjigopiscev, estov, poznavalcev pisave in grafikov, ki proučujejo vprašanje prenovitve in osvežitve tiskarskih tipov ter njih prilagoditve narodnemu duhu posameznih abeced. Kdo pri nas ve, da so v tipah latinskih črk, ki jih prilagajemo glaslovnemu sestavu naše govorice

rabimo v knjigah in časnikih, drobni, le strokovnjaku vidni znaki narodnostne posebnosti — toda ne naše, kajti tiskani dokumenti, našega jezika se poslužujejo črkovnega materiala velikih narodov? Dati črkam narodnemu jeziku ustrezajoče tipe — to je končni problem našega tiskarstva. Preden pa pridemo do takih črk — in tu kajpak ne gre za kakšne spremembe samega črkopisa, ki ne sodi v območje tiskarjev in grafikov — moramo do dobrega spoznanja grafične možnosti slovenske pisane črke.

Stanko Gladnik se že nekaj časa bavi e takimi in podobnimi nalogami in kot bibliofil zasleduje z zanimanjem njegovo prizadevanje. V pričujoči izdaji je problem današnjih pismenk postavljen le delno, ker je besedilo prepisano po črkopisu originalne izdaje, toda današnje pisavo je pokazal že v nekaterih drugih, javnosti neznanih rokopisnih poskusih. Izdaja »Krst pri Savici« je Gladnikova največji opus na tem področju in nedvomno tudi njegov najpomembnejši uspeh. V načrtu ima podobno izdajo nekaterih drugih temeljnih del slovenske pesniške literature; tako napovedujejo za veliko noč 1937 Prešernove »Sonete nesreče«.

Ne dvomimo, da se vse to prizadevanje suče okoli vprašanja lepe knjige, vprašanja, ki se stalno pojavlja teoretično in praktično in ki ga kaže razmah bibliofstva v vseh zapadnih deželah. Nikakor ne bi bilo prav, če bi se naše bibliofstvo (dandanes res še skromno in neorganizirano, vendar pa zmogljivo razmah in napredka) preveč oziralo v starodavno kraljestvo napisanih črk, vendar je vsak knjigoljub veseli tudi šopka iz te, skoraj pozabljene knjižne dežele, v kateri so srednjeveški menihi ustvarjali čudovito krasne knjige. Ne prikrivamo, da je dandanes knjiga te vrste razkošje, toda plemeniti razkošje, ki naj podpihuje krasni plamen ljubezni do knjige sploh. Tako jo sprejemamo iz večjih rok našega izdajatelja.

Pojav Gladnikove izdaje »Krst pri Savici« je napolnil pisca teh vrstic, da se zanima, kakšni ljudje so omogočili s subskripcijo izdajo te izredne knjige. Statistična razporednica kaže, da je med njimi 90 uradnikov in uradnic, 48 trgovcev, 39 odvetnikov, 30 ravnateljev, 25 industrialcev, 25 zdravnikov, toliko profesorjev in malo manj duhovnikov, 16 inženirjev, celo 11 obrtnikov in 7 trgovskih sodelavcev, 5 častnikov in dijakov, poleg tega še nekoliko iz drugih poklicev — postra množica knjigoljubov, katerih spodobni odstotek bi mogel tvoriti kader bibliofskega gibanja na Slovenskem.

Ti ljudje so dali svoj podpis in položili za današnje razmere nikakor ne majhen denar iz požrtovalne ljubezni do lepe knjige. To je pojav, ki ga moramo s priznanjem vzeti na znanje, sedaj bi bilo treba ustanoviti organizacijo, ki bi resno in smotrno gojila in vodila slovensko bibliofijo. — Toliko v splošnem. Gladnikova izdaja »Krst pri Savici« bo kmalu že bibliofska redkost; onim, ki se zanimajo za knjigo te vrste, so za sedaj še na razpolago preostali izvodi.

— 0.

stivo in nadaljeval slavistične študije na univerzah v Odeš, v Moskvi in v Lipskem. Poleg splošnega slovenskega jezikoslovja je študiral primerjalno slovniko, indijski in litavski jezik. L. 1900. je bil v Lipskem promoviran za doktorja, istega leta imenovan za docenta in pozneje za izrednega in rednega profesorja beogradske univerze. Med vojno je, prof. Belić, predaval na tujih univerzah, tesno po vojni pa je bil ekspert na mirovni konferenci. Bibliografske njegove znanstvenih spisov navaja številne pravice iz dialektologije in zgodovine srbskega jezika (prva dialektološka karta l. 1905), iz zgodovine slovenskega akcenta i. t. d. Prof. dr. Belić je tudi izdajatelj »Južnoslov. filolog«, širjenje znanja o srbohrvatskem jeziku obilno pospešuje v časopis »Naš jezik«, prireja predavanja in sodeluje pri vseh jezikovnih reformah (na pr. pravopisna reforma). Je poleg dr. T. Marčeta največji srbohrvatski slovničar sodobnosti.

Jan Kasprowicz, ki je umrl pred deseti leti, 2. avgusta 1926, je bil predstavljatelj poljske moderne poezije in morda največji poljski pesnik po Mickiewiczu in Słowackem. Kasprowiczev pesniški in miselni razvoj obsega tri obdobja: v prvem je bil tendenciozno demokratični pesnik, naturalistični opisovalec kmečke bede, v drugem obdobju se je njegov pesniški pogled še bolj zamačil in ustvarjal pesnitve, čijih osnovni ton je globoki pesimizem. V zadnjem obdobju pred smrtjo se je Kasprowiczev pesniški vid zjasnil in preko njegovega sveta se je razlilo solnce panistične vere. Poln čiste ljubezni do človeka, spravljen s svetom in s samim seboj, je zaključil bleščečo pesniško pot. Kasprowiczeva poezija, med katero so posebno znamenite himne, ki prikazujejo pesnikovo silovito iskanje boga med demonijami življenja in mističnimi pri-

vidi onostranstva, sodi med največje zmage poljske pesniške besede. Je to poezija velikega pesnika in ni manjšega človeka. Kasprowicz je bil tudi sijajen prevajalec (Shakespeare, Shelley, Byron, Teunyson, R. Island i. dr.). Poleg lirike je gojil dramatično pesništvo, ki je ustrezala njegovi izrazito tragični, v dramatski napetosti se izravnavajoči človeški naravi, v slovenskih literaturah zavzema Kasprowicz odlično mesto.

Iz jugoslovenske filozofske književnosti. Profesor filozofije na škopljanski filozofski fakulteti dr. D. Nedeljković, ki smo mu med drugim dolžni hvalo za francoski pregled celotne jugoslov. filozofije, kakor ga še nimamo v slovenskem času v srbohrvaščini, je izdal v zadnjem času v posebnih oddih svoj filozofski razpravi. Najpomembnejša je »Le panacisme dialectique serbe au 19e siècle«, ki je izšla v zborniku P. M. Hačkova (Brno). Pisec je prvi posvetil resno in temeljito pozornost filozofiji Lazza Kostića. Tega vovodnega pesnika ni doslej nihče uvaževal kot filozofa. Prof. dr. Nedeljković podrobno razčlenja Kostićevi po krivici zapostavljeni razpravi »Podlaga lepote v svetu« (1880) in »Osnovno načelo. Kritični uvod v splošno filozofijo« (1884). Kostićeva filozofija je po Nedeljkoviću »poskus sinteze znanstvenega in filozofskega znanja in se po tej težnji priključuje veiki gibanju filozofije znanosti, ki je cvela v drugi polovici 19. stoletja in čije glavni predstavitelji Spencer, Darwin, Haekel, Spiller so bili stalno prisotni v njegovem duhu. Kostićeve koncepte imajo v izhodišče v študiju erške narodne pesmi in Shakespeara, toda njegovo pojmovanje splošnega boja in razvoja jih drži s tedanjim filozofsko-znanstvenim gibanjem. Po svojih končnih rezultatih se Kostićeva filozofija pridružuje Lalandovi teoriji razvoja, po kateri so vsa nasprotja podrejena najprvotnejemu kozmičnemu zakonu križanja (croisement). V tem pogledu bo esteta posebno zanimalo Kostićevo pojmovanje harmonije. Z druge strani pa je Kostićeva filozofija posebna vrst filozofskega pankalizma, ki ga predstavlja Baldwin, toda Kostić se razlikuje od Baldwinja po svoji izrazito dialektični metodi. Studija dr. Nedeljkovića o Lazi Kostiću kot filozofu pomeni stvarno obogatitev gradiva za zgodovino filozofskega mišljenja v Jugoslaviji. — S. S. »Začetki Pavlova za psihologijo i filozofije« se je dr. D. Nedeljković pridružil dokaj številnim naravoslovem in filozofom, ki so letos spregovorili v naših časopisih o osebnosti in delu velikega ruskega fiziologa. Dr. Nedeljkovića opis izveveva v splošno filozofski sklep, da je Pavlovljeva kvantitativna in kvalitativna kemična razčlenba absolutnega refleksa odpravila slahern subjektivni idealizem. Nasproti Kantu, ki je uvel, da ne moremo spoznati, kakšne so stvari same po sebi, izven naših čutnih zaznav, je Pavlov po Nedeljkoviću sodbi dokazal, da so naši mnogosensivni čuti s svojimi senzitivnimi živci in centri v možganski skorji adekvatni kakor pravi Pavlov, analizatorji stvarnosti.

S P O R T

Sijajen uspeh naših plavalcev

Proti močnemu madžarskemu nasprotniku smo zgubili v waterpolu in v stafeti 2 x 200 m, a zmagali smo na 200 m prosto in 100 m hrbtno

Ker se je plavalni dvomatch med jugoslovensko olimpijsko reprezentanco in madžarsko reprezentanco vršil v četrtek zvečer v Budimpešti kot nočna prireditve, smo mogli v včerajšnji izdaji objaviti na kratko samo nekatere rezultate. Za ta dvomatch je vladalo med budimpeštanskim občinstvom izredno veliko zanimanje. Madžarski plavalci zelo skrbno zasledujejo napredek našega plavalnega sporta in je zaradi tega razumljivo, da so nestrno pričakovali nastop najboljših jugoslovenskih plavalcev. Reči moramo, da smo z doseženimi rezultati proti tako močnemu nasprotniku, kakor so Madžari zadovoljni, zlasti ker sta bila postavljena dva nova jugoslovenska rekorda.

V naslednjem rezultatu in nekoliko podrobnosti.

Stafeta 4x200 m prosto: 1. Madžarska 9:38,4, 2. Jugoslavija 9:39,8. Jugoslovenska stafeta je plavala za 9 sekund bolje, kakor pri olimpijski tekmi v Ljubljani. Doseženi čas je mnogo boljši od Jugoslovenskega rekorda. Pomisliti moramo, da so Madžari plavalci v svoji najmočnejši postavi, ki drži evropski rekord. Naša stafeta je plavala v postavi Ciganović, Gazzari, Defilipis in Wilfan. V naši stafeti je bil najslabši Ciganović, ki je plaval 2:30,2, Gazzari je potreboval 2:25,4, Defilipis pa 2:25,8. Wilfan pa je zopet enkrat prekosil samega sebe. Ob burnem odobranju množičnega občinstva je plaval svojo prigo v takem stilu, ki je izzval občudovanje vseh prisotnih. Njegov čas znaša 2:18,4, kar je za 2,6 sekunde bolje od državne rekorda.

Waterpolo Madžarska—Jugoslavija 5:0 (3:0). Zmaga Madžarov je nekoliko previsoko izražena, ker Jugoslovenci niso bili baš slabi. Zlasti se je odlikovala obramba z vratarjem Mihoviličevim. Proti kompletnemu madžarskemu olimpijskemu moštvu, svetovnemu prvaku, je naša reprezentanca igrala v postavi Mihovilič, Cvjetković, Giovannelli, Roje, Bonacič, Ciganović, Tošović.

200 m prosto: 1. Cerer (Jugoslavija) 2:56,8, 2. Lengary (Madžarska) 3:00,4.

100 m hrbtno: 1. Wilfan (Jugoslavija) 1:12, nov državni rekord, 2. Gombos (Madžarska) 1:13,2.

Pred svojim odhodom v Berlin bodo naši plavalci nastopili še na Češkoslovaškem, in sicer 2. avgusta v Marjanskim. Lanihni proti češkoslovaški olimpijski reprezentanci. Naši plavalci so že v četrtek ponoči odpotovali na Češkoslovaško.

Tekma z Admiro je določena kot nočna

ganovič, ki je plaval 2:30,2, Gazzari je potreboval 2:25,4, Defilipis pa 2:25,8. Wilfan pa je zopet enkrat prekosil samega sebe. Ob burnem odobranju množičnega občinstva je plaval svojo prigo v takem stilu, ki je izzval občudovanje vseh prisotnih. Njegov čas znaša 2:18,4, kar je za 2,6 sekunde bolje od državne rekorda.

Waterpolo Madžarska—Jugoslavija 5:0 (3:0). Zmaga Madžarov je nekoliko previsoko izražena, ker Jugoslovenci niso bili baš slabi. Zlasti se je odlikovala obramba z vratarjem Mihoviličevim. Proti kompletnemu madžarskemu olimpijskemu moštvu, svetovnemu prvaku, je naša reprezentanca igrala v postavi Mihovilič, Cvjetković, Giovannelli, Roje, Bonacič, Ciganović, Tošović.

200 m prosto: 1. Cerer (Jugoslavija) 2:56,8, 2. Lengary (Madžarska) 3:00,4.

100 m hrbtno: 1. Wilfan (Jugoslavija) 1:12, nov državni rekord, 2. Gombos (Madžarska) 1:13,2.

Pred svojim odhodom v Berlin bodo naši plavalci nastopili še na Češkoslovaškem, in sicer 2. avgusta v Marjanskim. Lanihni proti češkoslovaški olimpijski reprezentanci. Naši plavalci so že v četrtek ponoči odpotovali na Češkoslovaško.

Tako stojimo pred močnim nogometno prireditvijo, ki bo gotovo zainteresirala najširše kroge sportnega in drugega občinstva, in če bo to uspešno, smemo pričakovati, da se bo vodstvo Ljubljane še kdaj odločilo za tekme, ki so zvezane z velikimi materialnimi žrtvami.

SK Ljubljana, Sestanek moštva, ki potuje v Kranj je danes ob 20. v tajništvo. Pojava na oknu tajništva.

ŠPEDICIJA TURK LJUBLJANA

PREVZEMA

OCARINJENJE

vseh uvoznih in izvoznih pošilk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.

Telefon Interurban 24-59. Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carnice)

PREVAZANJE

vsakovrstnega blaga bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in iz Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili.

Telefon Interurban 21-57. Masarykova c. 9 (nasproti tov. kolodvoru)

Službene objave LNP

Seja p. o. dne 29. julija 1936

Spored prvenstvenih tekem 2. avgusta t. l.:

V Ljubljani, igrišče Slovana, ob 17.30 Slovan-Bratstvo, službojuči Blažica, Slovan rediteljstvo. — V Celju, igrišče Olimpa, ob 17.30 Olimp-Ptuj, službojuči Jegrišnik, Olimp rediteljstvo. — V Mariboru, igrišče Železničarja, ob 10.30 Železničar-Mars jun., službojuči Frankl, Železničar rediteljstvo.

Prijateljske tekme 2. avgusta t. l.: Kamnik-Korotan, Laško-Celje, Korotan Kr. Ljubljana, Gorenjec-Kovinar, Gorenjec-Hermes, Zagorje-Hermes, Amater-DASK, Litija-Reka, Celje-Rapid s predtekmo mladine, turnir Zaloga. — 4. avgusta Ljubljana-Admira s predtekmo.

Verifikacije igralcev: s pravico nastopa z dnem objave, ker so bili že čitani: za Lendavo Ilić Ilija; za Radeče Zaharstnik Ivan, Jakša Robert, Siljan Marjan, Simončič Mirko, Simončič Stefan, Sotlar Henrik, Kamnikar Davorin, Koren Marjan, Musar Viktor, Koš Milan, Lindič Slavko, Sotlar Josip, Felser Maks, Ravnikar Benko, Lenarčič Stanislav, Jazbec Ivan, Müller Ferdo, Sotlar Alojzij, Zandar Slavko, Nemec Marjan, Pohar Ladislav, Sabo Ivan.

Službene objave Ljubljanskega hazena podseveza. Dovoljuje se prijateljska hazenska tekma Gorenje—Ilija 1. VIII. kot nočna tekma, Dne 5. VIII. se vršijo praktični sodniški izpiti, na kar se opozarja jo sodniški kandidati: Žitnik Vinko, Grin, tal Jože in Kosmač ter člani izpraševalne komisije, Izpiti se vršijo na igrišču Jadrana, kjer bo to igrišče na razpolago. Dne 9. VIII. priredi podsevez na igrišču SK Brod v št. Vidu propagandno hazensko tekmo, za katero morata postaviti Ilija in Jadrana vsak po eno družino. Točna navodila prejmeta kluba pismeno. Za tekmo Gorenje—Ilija, 1. VIII. se delegira sodnik Volčini, Čitačo se spravico nastopa. 30. VII. v vseh tekмах za SK Ilijo Metlar Iva in Plečko Palmira ter s pravico na stopa dne 6. VIII. v vseh tekmah za isti klub Jurkovič Ema. Sodniški kandidati se vabijo na sestanek v ponedeljek 3. VIII. ob 20.30 v posebno sobo kavarnе Evropa, kjer jim bodo razložene spremembe igralnih pravil. Važno radi izpitolov. Redne seje podseveza uprave bodo odslej vsak torek ob 18.45 v občinskem lokalu.

Za običajni letni sportni dan SK Zagorja vlada veliko zanimanja tudi med sportniki izven Zagorja. Prijavljenih je lepo številje iz Ljubljane, Maribora, Celja in od drugod. Na predvečer t. j. danes se vrši v Sokol. domu boksarski tur. Nastopila med drugim drž. prvak Ipavec in olimpijski kand. Heiler. V nedeljo ob 9. stafetni tek izpred rudniške restavracije do cilja kina »Triglav«. Sledi na igrišču ob 10. met disk, krogel, skok v višino, daljino in tek na 100 m. Ob 15. nogometna tekma Old. boy in nato I. moštva Zagorje—Hermes, za katerega nastop vlada zanimanje. Pokroviteljstvo je prevzel g. dr. Zarnik, ki z veseljem zasleduje, da rudarska mladina pravilno pojmuje sodobni sport.

Olimp—Ptuj. Celjski Olimp bo igral jutri ob 17.30 na svojem igrišču v Gaberju s SK Ptujem revanšo kvalifikacijsko tekmo za vstop v prvi razred. Četudi je Olimp preteklo nedeljo v Ptuj premagal enajstorico Ptuj s pičlim rezultatom, ni izključeno, da Ptuj v Celju zmaga.

SK Ilija (hazenska sekcija.) Za današnji prijateljski tekmo proti Gorenju na Jesenjakih določene igralke. Naj bodo na postaji najkasneje ob 15.20. Kompletno opremo naj vžame vsaka sama. Poleg hazenskih čevljev naj vžamejo tiste, ki želijo startati v nedeljo na progi 100 m, tudi lahkoatletične čevlje. Pribošček sigurno! Prihodni trening je v ponedeljek 3. t. m. ob 18. dalje na igrišču.

SK Mars. Juniorsko moštvo, ki je bilo določeno na sestanku, naj bo jutri zjutraj ob 4.45 na glavnem kolodvoru. Opomo bo preskrbel gospodar. Leon sigurno.

Radijska patrolja — Roman v slikah.

44.

Copyright »Pantheon« & »Jutro«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo ozi. ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in zbirne se računajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se računajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifro ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismo obenem s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kam pa, kam?

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilna Kavčič
Privoz 4, staroznana, na novo obnovljena. Točim prvotnega vina in imam dobro kuhinjo. V soboto in nedeljo koncert. Za cenj obisk se toplo priporoča. Vinko Roje. 17338-16

Službo dobi

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivskega pomočnika
dobro moč, sprejem takoj. Hafner, brivce, Srednja pri Kranju. 17371-1

Točilko

veščo gostilniških poslov, isčem za dobro vpeljano gostilno na Soteski. Pogoji obiskati prostori od prodajnega vina, dočim ima lahko kuhinjo na svoj račun. Potrebna kaveja v iznosu Din 3000.—7000.—. Nastop 1. avgusta. Obrniti se je na Muzijo vd. Čanič Sušak, — Račkova 64. 17391-1

Službe išče

Vaska beseda 50 par; davek 3 Din, za dajanje naslova 5 Din, najmanjši znesek 12 Din.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, vsajskine prost. želi prenesti službo v boljše trgovino. — Eventuelno prevzame vodstvo podružnice. Zmožen vožnje kavelje. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dobro trgovce«. 17337-2

Pletilja

(Strikarica), ki se razume na vse ročne stroje in levo-leva, (dobra delavka), išče službo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pletilja«. 17315-2

Plačilna natakarija

Slovenka, z najboljšimi referencami, poštena, stara 27 let, prijetne zunanosti, z boljšo nabirajočo, v nemški jeziku perfektna, želi takojšnje namestitve le v boljši lokalni, in to na Stajerskem, Gorenjskem ali Dolenjskem. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kavojca«. 17355-2

INSERIRAJ V »JUTRO«

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

100

Spodaj v kuhinji je stal kuhar in obduval krasno smetanovo torto, s katero je hotel iznenaditi kapitana, ki je imel danes god. Fant, fant, si je mislil, to bo pohvala, če ne celo napitnina! Toliko sveč je bil zataknil vanjo, kolikor je bilo kapitanu let.

Pouk

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Instruiram
francozino, latinščino, nemščino. Od ure Din 8.—. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17317-4

Dajenci (ke)

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Fotografski vajenec

z 2 in pol leti nene dobe išče prostornost. Vse vseh fotografskih del. Nastop 1. avgusta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17351-44

Vajenka

opremljena modistinja. Sokol »La femme chic«, Šelomburgova 6/1. nadst. 17312-44

Prodaj

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Zložljiv čoln

dobro ohranjen in 2 para velikih vesel, poceni prodam. Hradskega c. 32. 17390-6

Auto, moto

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Odprte avtobuse

za letne vožnje v tu in inozemstvo najceneje nudi Jošt, Zrinjskega 7. telef. 38-79. 17312-10

Kolesa

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Kolesa in šivalni stroji

novi in malo rabljeni, poceni napredaj pri »PRO-MET«, nasproti križanske cerkve. 17196-11

Kolesa

kromirana in ponikljena — najboljši nemški fabrikat po najnižjih cenah, dobite samo v NOVI TRGOVINI na Tyrševi 36. 17164-11

Pohištvo

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Dragocene kose pohištva
različne, prodam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17311-12

Les

Dobavo 40 kub. m bukovih drv
razpisuje upravni odbor Ormoškega dijaškega doma v Ljubljani. Pogoji so na vpogled pri hišniku v Wolfovi ulici št. 12. 17163-15

Živali

Lovski pes
srednje postave, rujav s belim lico na prsih se je izgubil dne 24. t. m. Odda naj se proti nagradi na naslov: Marmontova ul. 1. Mirje. 17332-27

V najem

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Špecijsko trgovino

mešano, v mestu ali na deželi, z manjšo zalogo ali brez zaloge, vsemem v najem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Takojšen prevzem«. 17308-17

Lokali

Lokal
lep, prostoren, na dvorišču v sredini mesta oddam 1. avgusta. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17335-19

Posest

Novo vilo
ugodno prodam v Celju. — Vprašati restavracija »Nana«, Jager, Celje. 17305-30

NAPRODAJ JE:

krasen dvorec z gozdnim veleposestvom... v Sloveniji na obronkih Pohorja

Leži ob Dravi, pri železniškem križišču na 4 strani, 1 uro od Maribora, v zelo lepem in zdravem kraju.

Posestvo obstaja iz 225 oralov v enem kosu. Od tega je 200 oralov pretežno jelov gozd za sečnjo, ostalo travniki, njive in sadovnjaki.

Sredi posestva je velik, luksuzno zgrajen dvorec s prekrasnimi 32 prostori. Pri dvorcu je diven, razrašen park z ribnikom, prekrasna kapelica iz 17. stoletja, a v ozadju impozantna, velika razvalina gradu iz 10. stoletja.

Dalje so pri dvorcu napravljena vsa potrebna poslopja. Vsa poslopja so v najboljšem stanju. V vseh zgradbah je lasten vodovod. Lasten ribolov. Izredno ugoden ploščaj za izvoz drv. Dobra cesta, železnica in reka Drava pod samim posestvom in dvorcem.

Posestvo je oddaljeno 10 minut od železniške postaje, a 15 minut od večjega tržišča. Telefon, pošta, telegraf, najugodnejše železniške zveze na vse strani.

Posestvo lahko služi za letovanje, gospodarstvo, sanatorij, okrevališče za rekonvalescente, šolo, samostan ali slično.

Posestvo je neobremenjeno in zavarovano.

Podrobne informacije daje F. Prettner, Sisak, Jugoslavija.

INSERIRAJ V »JUTRO«

G. Th. Rotman:

Miha Klapouh in njegovi prijatelji

100

Spodaj v kuhinji je stal kuhar in obduval krasno smetanovo torto, s katero je hotel iznenaditi kapitana, ki je imel danes god. Fant, fant, si je mislil, to bo pohvala, če ne celo napitnina! Toliko sveč je bil zataknil vanjo, kolikor je bilo kapitanu let.

Stanovanje

Beseda 1 Din, davek 3 Din za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Stanovanje
obstoječe iz 2 parktiranih sob, kuhinje ter vseh pritlik, oddam 1. septembra samo mirni stranki. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17322-21

3-sobno stanovanje

s vsem komfortom, oddam v novi hiši s pravo gostilno »Pri Kmetu« Sisak. 17314-31

Dvosob. stanovanje

s posebnim vzhodom in električno, oddam na Taboru. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17320-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17326-23

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam. Cesta 22. oktobra 18, prikl. desno, Dolence. 17327-33

Majhno sobico

prijazno in čisto, s dobro domačo hrano oddam sličenemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17324-33

Lepo sobo

s posebnim vzhodom in električno, oddam v sredini mesta. Počenel. Mešni trg 17/II. 17324-33

Lepo sobo

zelo moderno opremljeno, s oskrbo ali brez, oddam. Souporaba kopalnice. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17321-23

Prazno podstrežno sobo

oddam takoj. Kerkov trg 10. Vprašati hišnika. 17322-33

Malo sobico

v centru, oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17325-23

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljene sobe

poseben vhod, solne, zračne, s 1 ali 2 posteljama Din 150.—250. lahko tudi s vso oskrbo, oddam blizu tramvaja. Sp. Siska, Cernotova 31. 17324-23

Veliko solnčno sobo

oddam sestanovalki ali dvema mlajšima dijakinja. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17318-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17326-23

Sobico

s posebnim vzhodom in električno, oddam na Taboru. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17320-33

Opremljeno sobo

s posebnim vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17326-23

Lepo opremljeno sobo

s posebnim vzhodom, oddam. Cesta 22. oktobra 18, prikl. desno, Dolence. 17327-33

Majhno sobico

prijazno in čisto, s dobro domačo hrano oddam sličenemu gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17324-33

Lepo sobo

s posebnim vzhodom in električno, oddam v sredini mesta. Počenel. Mešni trg 17/II. 17324-33

Lepo sobo

zelo moderno opremljeno, s oskrbo ali brez, oddam. Souporaba kopalnice. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17321-23

Prazno podstrežno sobo

oddam takoj. Kerkov trg 10. Vprašati hišnika. 17322-33

Malo sobico

v centru, oddam gospodu. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17325-23

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Opremljeno sobo

s vzhodom in električno, oddam v centru. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 17323-33

Dopisi

Vaska beseda 1 Din, davek 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

V podružnici Jutra v Celju
je dvigniti sledeča pisma: Aglina, Dobra moč, Hamonija, Lepa, Letoviste, Potesta, Vostan, Zeleno, — Zmožna kavelje. 17371-34

INSERIRAJ V »JUTRO«

Razno

Lahka LETNA OBLAČILA

buret, kaša lister l. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.

Lahka LETNA OBLAČILA

buret, kaša lister l. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.

Lahka LETNA OBLAČILA

buret, kaša lister l. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.

Lahka LETNA OBLAČILA

buret, kaša lister l. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.

Lahka LETNA OBLAČILA

buret, kaša lister l. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.

Lahka LETNA OBLAČILA

buret, kaša lister l. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.

Lahka LETNA OBLAČILA

buret, kaša lister l. t. d. v odlični izdelavi si nabavite najceneje pri PRESKERJU, SV. PETRA C. 14.